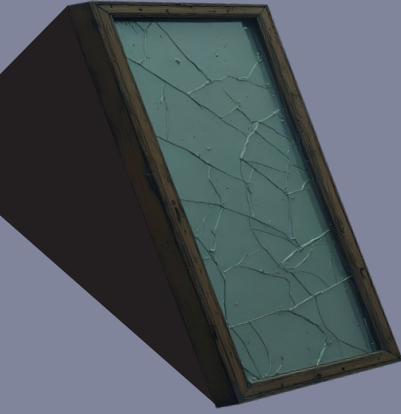

SANRILI BİR AŞKA AĞIT

FERİDUN ANDAÇ

ANLATI

DİJİTAL KİTAPLAR

Sanrılı Bir Aşka Ağıt

Feridun Andaç

Anlatı

DİJİTAL KİTAPLAR

Kitaplar Özgürlük İster!

Haziran 2025

Dijital Kitaplar

bilgi@dijitalkitaplar.net

Tüm hakları saklıdır. Tanıtım amaçlı kısa alıntılar dışında yazılı izin olmaksızın dijitalkitaplar.net haricindeki bir internet sitesinde yayınlanamaz ve basılı hale getirilemez.
Ticari mal değildir; satılamaz.

Yayın Yönetmeni: Emrah Polat

Editör: Ömer Turan

Kapak Tasarımı: Kupür Creative

Sayfa Tasarımı: Esranur Gelbal

Feridun Andaç, 1954'te Erzurum'da doğdu. Yükseköğrenimini MÜ Eğitim Fakültesi'nde tamamladı. İÜ Edebiyat Fakültesi'nde yüksek lisans yaptı. Edebiyat ve karşılaştırmalı edebiyat dersleri verdi. İnceleme, araştırma ve deneme çalışmalarının yanı sıra yazdığı öyküleri ve gezi yazıları çeşitli dergi ve gazetelerde yayımlandı. Bu alanlarda yayımlanan birçok kitabı olan Andaç, üniversitelerde görev yaptı, özel kurumlarda alanı ile ilgili yöneticilik görevlerinde bulundu. 2002 yılından itibaren Dünya Kitapları'nın yayın yönetmenliğini üstlendi; edebiyat/kültür/sanat/tarih alanında iki yüzün üzerinde özgün kitabın yayımını yaptı. Cumhuriyet, Dünya ve Birgün gazetelerinde sürekli yazılar yazan Andaç, Marmara Üniversitesi İletişim ve Güzel Sanatlar fakültelerinde “Günümüz Türk Edebiyatı”, “Kültür Tarihi”, “Eleştiri Kuramları”; Doğuş Üniversitesi'nde “Sanat Tarihi” ve “Yaratıcı Yazarlık” dersleri verdi, veriyor. Attilâ İlhan Kültür Merkezi, Yazıhane&Atölye, Ceres Atölye ve Butik Globel'de verdiği “yaratıcı yazarlık” derslerinin yanı sıra Cumhuriyet gazetesinde (“Okuma Pencesi”) sürdürmekte, online dergi Edebiyat Haber'de her hafta edebiyatın gündemine dair yazmakta, Eksik Parça Yayınları'nda yayın danışmanlığı yapmaktadır.

Eserleri:

İnceleme/Eleştiri:

Gerçekçilik Yolunda, (1989, Cem Yay.), Yazınsal Gerçekçiliğin Boyutları (1995, Ümit Yay.), Edebiyatımızın Yol Haritası/Yazınsal Oluşumun Göstergeleri:1 (2000, Can Yay.), Romanda ve Öyküde Gerçeklik Ara-

yışları (2011, Varlık Yay.), Anonimleşen Edebiyat (2014, Varlık Yay.), Pusulasız Edebiyat (2016, Erdem Yay.)

Deneme:

Işık Ol, Günüme Ağ (1998, Papirüs Yay.), Söz Uçları, Yazı Burçları (1998, Cumhuriyet Kitapları), Aynanın Arkası (2002, Can Yay.), Celile’de Kuşlar Ölüyor (2003, Can Yay.) , Babil’e Yolculuk (2003, Doğan Kitap) Günün Gölgedeki İzi (2004, Dünya Kitapları), Küllenen Her Şey (2005, Can Yay.), Aşk Hayatı Gölgeler (2006, İskele Yay.), Susan Bir Yerin Dili (2006, Dünya Yay.), Zamana Yazılan Sözler (2007, Doruk Yay.), Öykü Yazmak Öyküyü Düşünmek (2008, Doruk Yay.), Yazıda Yaşamak (2009, Pupa Yay.), Geçen Zamanın İzinde: Kentler (2011, Heyamola), Türkiye’yi Düşünmek (2012, Bilgi Yay.), Öykü Yazmak Hikâye Anlatmak (2014, Ceres), Rüzgâra Verdim Bakışlarımı: Babil’e Yolculuk: 1 (2014, Kaynak), Çıkmazdaki Edebiyat (2016, Erdem), Bir Güz Güneşi Gibi (2016, Dafne), Üstümüzdeki Gül Yaprığı (2016, Eksik Parça), Kültürsüzlüğümüzün Dört Mevsimi (2019, Eksik Parça)

Yaşantı/İnceleme:

Yaşar Kemal: Sözün Büyücüsü (2015, İnkılap), Aziz Nesin: Gülen Düşünce/Muhelif Kimlik (2016, İnkılap), Yaşar Kemal: Bir Ömür Edebiyat (2016, Eksik Parça Yay.)

Anlatı-Deneme:

Paris Bir Yalnızlıktır (2009, Kavis Yay.), Erzurum: Bir Kentin Solgun Yüzü (2010, Dharma Yay.), Zamanın Durduğu Bir Yerde: Ortaköy (2010, Heyamola Yay.), Gölgesi Kalemimin Ucunda: Montaigne (2012, Kavis Yay.)

Öykü:

Gönlümün Yitik Yurdunda (2003, Can Yay.), Kar Masalları (2003, Doğan Kitap), Yoksa Aşk Ölür (2005, Doğan Kitap), Gün Sevincin Kavşağında (2018, Eksik Parça Yay.), Hassas Kalp Hikâyeleri (2017, Eksik Parça)

Roman:

Kaplıcada Son Yaz: Sandım ki Göğün Cennet (2021, Eksik Parça)

Anlatı:

Ferhad ile Şirin (2007, Merkez Kit.), İzdüşümler&Yanılsamalar (2021, Dijital Kitaplar).

Söyleşi:

Söz Uçar Yazı Kalır (1996, Toplumsal Dön. Yay.), Türkân Şoray ile Yüz Yüze/Gözlerinden Bellidir (2000, Can Yay.): Genişletilmiş 2. basım, 2008, Turkuvaz Kitap; Genişletilmiş 3. Basım: 2010, Dharma Yay., Adalet Ağaoğlu Kitabı (2000, T.İş Bankası Kültür Yay.), Söz Uçar Yazı Kalır/Yüzyılın Son Tanıkları (2001, 2 Cilt, Can Yay.), Yaşar Kemal'in Sözlerinde Yaşamak (2003, Dünya Kitapları), Edebiyatımızın Kadınları (2004, 1. Kitap, Dünya Kitapları) , Erhan Bener'in Dünyasına Yolculuk (2004, Dünya Kitapları), İlhan Berk'le Şiirin Anayurdunda (200-, Dünya Kitapları), Ülkü Tamer'le Hayata ve Şiire Dair (2006, Dünya Kitapları), Doğan Hızlan'la Denemenin Dönencesinde (2006, Dünya Kit.), Emre Kongar Kitabı (2009, T. İş Bankası Kültür Yay.)

Derleme: Sürgün Edebiyatı Edebiyat Sürgünleri (1996, Bağlam Yay.), Öykücünün Kitabı (1999, Varlık Yay.), Anadolu Aydınlanmacısı: Fakir Baykurt (2000, Evrensel Basım Yay.) , Sözcüklerin Diliyle Konuşmak: Tahsin Yücel ile Yüz Yüze (2003, Dünya Kitapları), Sürgünlüğün Bin Yüzü/Sürgünde Edebiyatçılar (2004, Can Yay.), Yazarın Kitabı (2004, Varlık Yay.), Kalem Kitabı: 45 Yazar 45 Öykü (2014, Varlık Yay.)

Aydınlanmanın Işığında Sanat İnsanlarımız:

Vedat Günyol, 1997, İde Yay., Salâh Birsell, 1997, İde Yay., Fakir Baykurt, 1997, İde Yay., Orhan Asena, 1997, İde Yay., Oktay Akbal, 1997, İde Yay., Timur Selçuk, 1997, İde Yay.,

Yabancı Dilde Söyleşi/İnceleme:

İngilizce Living Through the Words of Yaşar Kemal, Çev.: Şemsa Yeğın, 2003, Dünya Kit. Öykü: Boşnakça Kar Masalları/Bajke Od Snijega, Çev.: Džejla Dautovic, Sarejevo 2009, Connectum Yay. 160 s., Bulgarca Leylaklı Bahçe (Seçme Öyküler)/Çev.: Kadriye Özgür, Sofya 2009, 96 s. Kar Masalları, Çev: Kadriye Özgür-Hüseyin Mevsim, Rusçuk, 148 s., Öyküler) / Iz Turçije (Çağdaş Türk Öykücülüğü, 2008; Sodobnost International, 237 s.)

Ödülleri:

Kitap/dosyasıyla-Cem Yayınevi, 1989)1987 Akademi Kitabevi Eleştiri-Deneme Birincilik Ödülü (Gerçeklik Yolunda

1994 Abdi İpekçi Dostluk ve Barış Ödülü ("Işık Ol, Günüme Ağ" adlı denemesiyle

2000 PEN Yazarlar Derneği Onat Kutlar Edebiyat Söyleşı Birincilik Ödülü (Necati Cumalı ile yaptığı “Yazıya Adanmış Bir Ömrün Tanıklığında” adlı söyleşıyle)

2002 Haldun Taner Öykü Ödülü (“Gönlümün Yitik Yurdunda” adlı öyküsüyle)

2004 Dil Derneği Ömer Asım Aksoy Ödülü (Kar Masalları)

2004 Cemal Süreya Deneme Ödülü (Günün Gölgedeki İzi)

2012 Dil Derneği Ömer Asım Aksoy Ödülü (Gölgesi Kalemimin Ucunda: Montaigne)

2019 Vedat Günyol Deneme Ödülü (Üstümüzdeki Gül Yaprağı)

Unutturduğun bir iklimdeydi bakışlarım. Geldiğimde sesine, buluşma kavminin diline baktım öylece.

Hiçbir şey yokçasına akıyordu hayat. Edilen sözler, bakılan bakışlar... İzi nerde sevmelerin baktım boşuna...

Şimdi adsızlaştır beni artık. Bırak bu tufana. Yetingen sabahın tadı alıyor duygularını. Sırla kendini ki; unutmamanın ilmine erişeyim. Dur öyle. Tufansız hayatına bak. *Nerde bu avuntu*, demeye gerek yok.

Anlatılan dile dil gerekmiyor. Kapanıyor mevsim. Çarşıların kepenkleri solgun. Kime ne! Hadi çağır senin sesini. Avuntuna gölge gerek. Beni unut. Beni bensiz kıl. Kıl ki; sensizliği özlemeyeyim.

Geçitsizlik burcunda mıyız şimdi seninle, söyle.

Kırılğan zamanın ezberini bozmuşsun bir mevsim. Hadi hatırla bunu. Demiştin ki bir ada kendinden: *“Geçen gün Küçük Prens’ten bir cümle çe-*

virerek yazmıştım bir yere: ‘Eğer beni görebilirsen, seçebilirsen, sen benim için; ben senin için dünyada tek oluruz.’ Galiba o gün bugün...”

Geçip giden neydi, bir serap mıydı yoksa?

Dilsizleştir beni iyice...O sözlerini sakla karanlığına. Hangi söz ebedileştirir ki bağlanmayı. Belki de bir tufeyli olmak gerekti... Duruşu yalan, sözü parlak, cepkeni yaldızlı!

Biliyorum ki; vaveylâsı bu hayatın. Kaldırmak gerek ama o kul halini. Yaranmak gerek bir şeylere. Nasıl adlandırırırsak adlandırılalım. Ölüyor öyle hallerde farkında olmadan.

Sen Aslı’ysan eğer, ben Kerem’im çoktan. Ferhat olmaya gerek yok kayayı delip suyu getirmek için.

Öylesiz de seviyor insanlar. Yeter ki göster tufeyli yüzünü.

Hadi, şimdi sen sus. Biliyorum ki, o değirmende unum yok, öğütülecek buğdayım da.

Çağrısız kıl aramızdaki zamanı. Kollarım uzun değil o kadar çok kişiyi sevip kucaklamaya. Bir tek seni sevdim. İnandım. Şimdi gönlümün güzünde yüzün.

KÖRLÜK

*“Sen de konuş
son olarak sen konuş
söyle sözünü.*

*Konuş-
Ama ayırma hayırı evetten
Anlamı da ver sözüne:
Ona, gölgeyi ver.”
Paul Celan*

Sınırı geçinceye kadardı her şey...

Tedirginliğim sinmiş, oturduğum koltukta iki yumak yapmıştı.

Önümüzde açılan yolu tarıyordu bakışlarım... Yeşilin sonsuzluğu iç açıcıydı... Havada gövermiş ot kokusu... Yüzümü rüzgâra vermişim... Havuz-

lardan havuzlara girip çıkıyorum... Bir yandan da karşıma çıkabilecekleri düşünüyordum.

Yol boyunca akıp giden, biraz da buralardaki ıssızlığın dilini anlatan, ip gibi uzayan o kapkara asfalt bakışlarımı teslim alıyor bir süre...

Bizi ağulayan bir keder içindeyiz dördümüz de. Herkes kendisiyle meşgul... Aslında öyle görünmeye çalışıyoruz.

Mola yeri.

Suskunluğumuz çözülüyor. Valerie, sıkınca bakıyor... Şair, yıkılmışlığın anıtını andırıyor... Kıpırtısız bakışları. “Kara”, aracıyla meşgul, Bense, teselli edercesine sözler kuruyorum Valerie için.

Kahve, sigara, frambuazlı pasta ortak tatlarımız oluyor... Üç dilde düşünüp, tek dilde sevgimizi göstermeye çalışıyoruz.

Birkaç söz fısıltıyla dolaşiyor aramızda. Edilmiş olmak, varlığımızı duyurmaktan başka bir anlamı yok.

Bu kapanmanın ne kadar süreceğini merak ediyorum. Tek beklediğim kavuşma an'ı...

Yola düşüyoruz yeniden... Gözlerimin kapandığını hissediyorum bir an.

Mutlu düşler!

Esime sayıklamaları...

Gece yağmurun düştüğü orta bahçenin taşlarına, o ıslaklıkla ışıyan parıltıya bakıyoruz bir süre... Pencerenin kıyısındaız... Omuz omuza...

Gecenin kapandığı, uykuya çekinildiği bir an... O dokunuşu hissediyorum... ellerimiz kenetleniyor sonra... Boynundan öpüyorum... Dilimle kulak arkasına dokunuyorum... Fısıltıları kudurganlaştırıyor tenimi... Pencere önüne sığmıyor, bahçeye atıyoruz kendimizi. Yağmur dinmemiş... Dil dileyiz... Islaklığımıza aldırduğımız yok. Yaz yağmuru nasılsa!

Taşlığa çömeliyoruz... Soluksuzuz... Sereserpeyiz... Yerin soğukluğu ısınıyor tenimizden ağan akkorla... Kavuşmak istemiyoruz bir an'da... Işık huzmesi düşünüyörüz bir an'da... Işık huzmesi düşüyor tam orta yerine bahçenin. El yordamına yardım eden ışığa tutunarak bedenlerimizi soyuyoruz... Yağmur tenimizi kavuran kızgın suya dönüşüyor... Bambaşka bir tat tenimizde... Dilsiz, kör bir yolculuğu durdurmak istemeyen hızla karışıyor bedenlerimiz... İniltilerimiz içe akıyor. Gece bizi duysun istemiyoruz.

Uyandığmda ter içinde kaldığımı hissediyorum. Göz ucuyla Valerie'ye dönüp bakıyorum. Gülümüyor. Şairin başı omzuna düşmüş. Umursamaz bir hal takınarak elini uzatıp yanağıma dokunuyor... "Kara" siyah gözlükleriyle yolun takipçisi kesilmiş direksiyonda.

Düşümü okurcasına, elinden ağan sıcaklığı tenime yaymak istiyor... Duygularım kabarıyor birden... Şairle yer değiştirmek isteğimin önüne geçemiyorum.

Elimi elinin üstüne koyarak sıkıca tutuyorum... İkimizin de ürküntüsü geçmiş.

Gene kapanıyor gözlerim. Uyumuyorum bu kez... Gözlerimle soyarak, düşte yarım kalan an'a dönmek istiyorum. Ama mümkünü yok.

Şairin iyiden iyiye saf dışı kaldığını ikimiz de biliyoruz... Ona anlattıklarına direnmesini anlamadığını konuşmuştuk. Ardından da bu yolculuğa çıkmıştık.

Kente güney ucundan girdiğimiz hatırlatan sesiyle kopuyorum Valerie'li düşlerden...

Yol bitiyor, o yeşil örtü siliniyor... Kapkara bir görünüm çıkıyor karşımıza...

Günün burada erken döndüğünü, fabrikaların başka bir gökyüzü yarattığını anlatıyor, Valerie.

Taş ve çelikle örülü bir köprüye geldiğimizde, sanayii vadisinden geçtiğimize karar veriyorum...

Yol kıvrılıp gene düzlüğe çıkarıyor bizi. Bu kez sağlam soltu evler, önlerimde çiçekli bahçeler karşılıyor bizi.

Oradan kente ulaşp, bu kez nehrin karşı yakasına geçip, bir tepiyi aşıyoruz.

“Kara” yeni bir şansonu mırıldanıyor... Buğulu sesiyle Valerie katılıyor önce.

Yurtlarına kavuşmanın sevinci yaşıyor seslerine...

Dar, ama düz bir asfalt...

“Bu yolun ucu annemin yaşadığı köy,” diyor Valerie...

Asfalt, köy yan yana düşünemiyorum... “Asrileşen köy,” deyip gülümsüyorum kendimce...

“Kara,” yolların fatihi kesiliyor gözümüzde. Gelip “zonk” diye durduğu meydandaki yerleşim ahengi bir başka şaşkınlık benim için... Üçümüz iniyoruz, şair kalıyor.

Kilisenin yanındaki bir markete gidiyoruz. Peynirler, salamlar, içecekler, meyve... Hemence, derdest ediyor bunları Valerie. “Kara” dalgasında. Babavari tavırla ödeme yapıyorum...

Sepetin bir ucunda Valerie, diğerinde ben... İçim alalanıyor... Bir olmak duygusunu çağrıştıran bir duruş olarak algılıyorum bunu... Şairi öteliyorum... “Kara”yı gözden yitirince; sokuluyor, Valerie’ye dokunuyorum... Beden dilim nasıl da yanıt veriyor hemen!

“Hep seninle, hep yanıdayım Valerie,” sözlerini fısıldarcasına söylüyorum.

“Kadife gözlü aşkım!” diyor, onu izliyorum... Sepeti kapıp araca yöneliyorum... İçim ipil ipil!...

Şair, bir ağacın duldasında sigarasını tellendiriyor: “Kara”, elinde bira şişesi birisiyle çene çalıyor... Valerie, aracın bagajına aldıklarımızı yerleştiriyor... Ona yardım ediyorum... Elden ele geçen her nesne dokunuş kıvılcımlarını çaktırıyor... İçim alev, ateş... Valerie, farkında değilcesine işe koyulmuş...

Toparlanıp yola koyuluyoruz.

Bu kez, çakıllarla kaplı dar bir yola sapıyoruz... Yol boyunca çitler, ağaçlar, arka planda tek katlı evler... Hava dönmüş. Yağmur bulutları önümüz sıra yere indi inecek.

Bu kez, kentin doğusunda kaldığımızı söylüyor, Valerie.

Sözünü ettiği değirmenden bozma evi tarıyor, bakışlarım. Yolun ucu sisten silikleşiyor... “Kara,” sessiz. Şair, oflayıp duruyor... Valerie, savrulan saçlarını yüzüne siper etmiş... İyice üşüdüğümü hissediyorum.

“Kara”nın; “Geldik bayanlar baylar,” sözüyle bir düştten uyanıyoruz bir an.

Sisler arasındaki büyük taş yapı beliriyor... Sonra üç insan silueti... Sundurmanın önünde, kırıltısızlığım bozuluyor. Öne çıkan 9-10 yaşlarındaki erkek çocuk;

“La tante” diyerek Valerie’in kollarına kanatlanarak atıldı... Gölge gibi duran iki siluet, devrilerek bize yöneldiler. İçim alıp alıp veriyordu...

Nicolette ve annesi, o kucaklaşma an'ının takibindeydiler...

Biz üç erkek, Valerie'in arkasında sıra olmuşçasına duruyorduk. Şair, hiç beklenmeyen bir ataklıkla, gidip Nicolette'i kucakladı. Öptü. Sonra annesini... Onu "Kara" izledi. O yalnızca tokalaşmakla yetindi... Kararsız olan bendim. Ağır adımlarla ilerleyip, önce anneye merhaba deyip adımını ünlendim, tokalaştım... Nicolette ile göz göze geldiğimiz de, ikimiz de duralamıştık bir an...

"Ne o, küs müyüz," sözüyle canlanmış, kucaklamak, öpmek istemiştim.

"Nereden çıktı bu," diyerek elimi uzatmış, onun sezdiğini hissettirircesine uzaktan gösterilen yakınca bir eda takınmıştım.

Beni örseleyerek bıraktığı yerdeydim. O ise, bunları yok sayarcasına duruyordu karşımda.

Çok da şaşırmamıştım.

Valerie'in "Yağmura kalmadan içeri girsek," sözleri uyarı gibi gelmişti...

Hayatımın yeni bir dönemine açılan kapıya ilk adım atacağımın ayırımında değildim. Dahası, burada geçecek olan sanrılı on günün ilk gününün neler getirebileceğini bile kestirememiştim.

Soluk alma an'ını kahvelerle karşıladık. Arka bahçede masanın çevresinde dönenmiş, akşamın

gelmesini bekleyen puhu kuşlarına dönmüştük.

Bazen Valerie, bazen Nicolette anneleriyle aramızdaki iletişimi sağlıyordular... “Kara”, Nicolette’in oğluyla bahçede oyuna dalmıştı. Şair, başka bir ben olup çıkmıştı.

Valerie’den kopmuş, ilgisini Nicolette ile annesi Svetlana’ya yöneltmişti... Onun oynadığına emin gözlerle bakan Valerie, kararlı duruşuyla, olanları süzüyor, arada bir söze karışıyordu.

Bir süre sonra, “Gel evi gezdireyim, annemin atölyesini görmeni isterim,” diyerek beni o üçlü diyalogun izleyicisi olmaktan koparıp almıştı...

Büyükçe bir değirmenden (su değirmeninden) ev ve resim atölyesine dönüştürülen bu mekân, çok el değiştirmiş...

İspanyol sevgilisinin ardına takılıp giden babası, Musevi bir fotoğraf sanatçısından satın alarak ev-ofis olarak kullandığı bu mekânı, Svetlana’nın bu köyde yaşamaya karar vermesi üzerine ona terk edip, önce Paris’e, sonra da İspanya’ya sevgilisinin yanına gitmiş...

Nicolette, önden yürüyor hem de bunları anlatıyordu...

Kendimi bir an’da müze-ev’i gezen biri, Nicolette’i ise buranın görevlisi gibi görmeye başlamıştım... Yüzüme bakmadan konuşuyor, zamanı uzat-

mak, geri dönmeyi, o bahçede oturmayı unutmak istercesine sözler ediyordu...

Bu taş eve ilk adımda insanlardaki değişime bir anlam veremediğimi Nicolette'ye bakınca çıkarsamaya çalışıyordum...

Sesinin rengi solmuş, o net, açık duruşu değişmiş; güvensiz, “neden buradayız” dercesine haline yabancısamıştım bir an...

Şairin annesi ve ablasına ilgisinin onu rahatsız edebileceğini ise çok sonraları anlayabilecektim ancak...

Ondaki soğukluk, beni de suspus kılmıştı... Ablasıyla yaşadığımızı bilmesine olanak yoktu. Şairin hem ona, hem de ablasına ilgisi onları çatışma noktasına getirmiş; ablasıyla şairi İstanbul'da, eniştesinin intiharından bir-iki gün sonra, evde sarmaş dolaş görmesi yeni başlayan ilişkilerini koparmıştı... Ama bunu da, çok sonraları anlatacaktı Nicolette...

İki kafadar olarak kalkıp iki kardeşin ardına düşerek buralara değin gelmemize neden olan iki kardeşe aşkımızı; bu taş eve hapsedip, sanrılar, acılar, iniş çıkışlar, cinnetler yaşayarak bozguna uğrayıp gerisin geri dönmemize daha çok vardı... Henüz kapı vermemiştik. Kan çıkmamıştı aramızda.

Yana yöreye bakmadan, Nicolette'in anlattıklarını pek dinlemeden sürüklenircesine bu labiren-

timsi taş evin içinde döneniyorduk... Henüz odalarımız belirlenmemişti.

Beklediğimizi düşünürken kaygılı bir hava esmeye başlamıştı...

Çocukluk arkadaşım şairin sesi geliyordu, esip savuruyordu... Svetlana'nın kahkahaları ortalığı almıştı... Bu, onu da baştan çıkaracağına bir işaretti... Bahçeye açılan pencereden dışarı bakmaya ürkümüş, önüm sıra duralayan Nicolette'in tedirginliğine anlam verememiştim.

Aniden dönüp, gözlerini gözlerime dikerek bakması, iki elinin arasına yüzümü alıp, dudaklarını büzerek fısıldarcasına;

“Tutku yetmiyor, dokunma yetmiyor!..”

Sözlerini bir sırrı paylaşmak istercesine söylemesi o duralama halimi bir an şaşkınlığa, sonra yaralı tenin sanrısına salmıştı.

Doğrusu, Nicolette'ye ne anlatacağımı bilemiyordum. Buraya neden geldiğimizi de konuşmamıştık hiç...

Paris'te Orly Havaalanı'nda bizi karşılaması, iki gece anneannesinin La Fontaine Sokağı'ndaki evinde kalmamızı önceden planlamıştık. Ama çıkip Liege'e gelmemiz anlık bir karar sonucuydu.

Şairin, “Kara” adını verdiğimiz İranlı mülteci arkadaşı, Le Havre'dan Paris'e gelince tüm planlarımız altüst olmuştu.

Nicolette ile İspanya'ya gitme planımıza karşı çıkan şair, Muhsin'i çağırmış, onun arabasıyla Liege'e gitmemizde ısrar etmişti.

Kararı Nicolette'ye bırakmıştım... Şairle Paris'te yollarımızı ayırıp, İspanya'ya Nicolette ile gitme düşüncemizi konuştuğumuz akşam iyice şekillenen şairi terk etmiş, gecenin bir yarısında kuzu kuzu dönüp gelmişti.

Valerie ile aramızdaki gizli çözün yakınlaşma, o günün akşamı başlamıştı...

Onca gün, ay, hatta yıl sonra; İstanbul'dan süre süre getirdiğimiz tutku burada bizi sıırıslıklam kesmişti.

Dile gelmeyen, söze dökülemeyen burada açığa çıkmıştı.

Valerie, şairi terk edip Paris'e dönünce; dörtlü hayatımız üçlü bir yaşantıya dönüşmüştü.

Şair, ilgisini Nicolette'ye yöneltmiş; itişerek yaşadıklarımızı çözmek gibi bir edaya bürünürken, iyiden iyiye kapılıp her akşam onunla buluşmaya başlamıştı.

Sorduğumda, "Valerie'yi konuşuyoruz," deyip duruyordu.

Üstelemez gibi görünüp, iz sürmeye karar vermiştim.

Soğuk, yağmurlu bir mart günüydü.

Öğleden sonra ikisini de aramış telefonda konuşmuştum... Şair, eve gideceğini; Nicolette ise eşinin ailesiyle yemeğe çıkacaklarını söylemişler.

Akşamüzeri işten çıkıp şairin çalıştığı reklam ajansının bulunduğu binanın önüne gelip arabamı park etmişim. Tam dulda bir yerdeydim... Binaya gireni çıkanı kolaçan eden bir köşede ydim.

Yaklaşık yarım saat sonra şair yanında biriyle binadan çıkıp bir araca doğru yürüdüler. Aracın yanına gelince şair vedalaşıp ayrıldı... Park yerinden çıkıp bir taksi çevirdi...

Gözüm ondaydı... Arabamı çalıştırıp taksinin ardına düştüm... Kasımpaşa'dan Dolapdere yönüne peş peşe sıralandık. Harbiye, Şişli, Teşvikiye'ye doğru yol aldık. Teşvikiye Camii'nin köşesinde duralayan taksinin neden durduğunu anlamıştım artık.

Stilist olan Nicolette, burada tanınmış bir moda evinde çalışıyordu. Düşündüğüm olmuştu. Silueti beliren Nicolette, şairin el etmesini görmüş, benim araçtan onu izlediğimi fark etmeden, taksiye binip köprüye doğru yönelmişler.

Artık gidecekleri adresi kestirdiğimden, takibi bırakmış, öne geçerek Anadolu Hisarı'na gitmeye karar vermişim.

Nicolette'nin Hisar'da set üstünde bulunan evinin sokağına varmış, sokağın ilerisinde metruk bir evin önüne arabamı park edip inmiştim...

Bir ara, gidip evin kapısının önünde onları beklemeyi bile göze almıştım. Sonra bundan vazgeçip, set üstünden inerek hisar önündeki çay bahçesine geçip oturmuştum... İçim içimi yiyordu. Kaldıramıyordum bunu... Şaşkındım... Aramıza giren ifritin öfkesini kusacak an'ın arayışındaydım...

Çıkıp karşılarına ne diyebilirdim ki! Bir çay içip kalkmış, ürkek adımlarla sokağın yolunu tutmuştum...

Bu eski taştan kalenin uzantısı olan sokak, aşılma-
mazlığın engeli gibi duruyordu karşımda. Ayaklarım geri geri gidiyordu... Arnavut kaldırımları adımlarken iğreti yürüyüşüme yansıyan tutunamama halim ağır geliyordu bana. O an, o günlerde bunu görmem mümkün değildi.

Adımlarımı ağır çekime almış, apartmanın önüne gelince duralamıştım... Dış kapıyı dinlercesine kapanmış, içeri girmek için zillerden en üsttekine dokunmuştum irkilerek...

Bir an ter içinde kaldığımı hissedince, şaşkınca geri dönmeyi düşündüğümde, “çat” diye bir sesle kapının açıldığını görünce, usulca içeri girmiş, yılan gibi süzülerek sessizce binanın zemin katına inen merdivenlerden inmiştim.

Aylarca arşınladığım bu yer, şu kuytuluk, merdiven ucu buluşmalarımıza tanık bu kuytu mekân, azap yeri olmuştu bana.

Son basamağı inip kapı önüne gelince, içeride birilerinin olduğunu hissetmişim...

Aklım durmuş gibiydi. Dayanamayıp kapıya yaklaşmış, yüzümü alınlığa yaslayıp kulak vererek ses dinleyici kesilmişim... Gözüm, o yüzeydeki mercekli göze ilişkince ışığı gördüm... Uğuldayış, yerini ses dalgalarına, sonra tek tek sözcüklere bırakmıştı...

Bir an, açılan kapıyla yere düştüğümü sandım! Dayanamıyordum. Durup bekleyemezdim. Zili çalıp içeri girmem neyi değiştirebilirdi ki! Aşağılanmayı göze almak demekti bu. Ama bir iz bırakıp gitmek istiyordum. Öyle de yaptım.

O günden sonra ne şairi ne de Nicolette'yi aradım. İçim içimi yiyip duruyordu. Elim telefona gidip gidip duruyordu. Kararlıydım, aramayacaktım...

Yaralanmış, örselenmişim iyice...

Aynı gün sabah benimle, akşam şairle olan Nicolette ile yaşadıklarımızı bir başkasıyla da yaşayıp paylaştığını düşündükçe çıldıracak gibi oluyordum...

Şairin bunlara aldırdığı yoktu. Eşiyle paylaştığı yatağını günlerce Valerie'ye açmamış mıydı? Senin ilk eşine kurlar yapıp âşık pozları takınmamış mıydı?

Kız kardeşinle aşk yaşamak istediğini, onun için uzaktan uzağa şiirler yazdığını söylemek için kalıp çalıştığın kente gelmiş miydi? Gözüne kestirdiği herhangi bir kadınla birlikte olmak için kendini görüldüğünün ötesinde biri gibi hep satmayı yeğlememiş miydi?

Dostluk, arkadaşlık nice dir aranızda ihanete dönüşmüştü... Sanrılı bir yol arkadaşlığıydı bizimkisi. Çocukluktan beri yaşadığımız bir yarış, “ben” olma tutkusu... Birinin başarısını ötekinin kaldıramaması, birinin yürüyüşüne diğerinin yaban kalışı... Ne kopulabilen ne de sadakatle bağlanılan bir ilişkiydi bu.

Nicolette, bütün bunların buluşma kavşağı olmuştu ikimiz için... Doğrusu, Valerie’yi ondan kıskanmadım değil.

Bir akşamüstü Asmalımescit’teki Pera içkievinde buluştuğumuzda, coşkuyla ondan söz ediyordu... “Ajansa stajyer olarak gelen bir Fransız, bir içim su!” demiş, eklemişti; aramızda duran dikiş makinası ayaklığından yapılı masayı kucaklayarak: “Onu, tanıştığımız akşam otele götürmüş, yüzüne doyasya bakmıştım!”

Üstelemeyip başka konulara geçmiştim. Bu konuşmanın üzerinden iki gün geçmişti ki beni Valerie ile tanıştırmıştı. Dahası, onları yemeğe davet etmemi istemişti.

“Kardeşinin nasıl bir Fransız dilberiyle çıktığını gör... Çok güzel de bir ablası var, evli ama mutsuz, onu da sana ayarlayacağım...” sözlerini telefonda duyunca, her zamanki abartısına şaşmıyor, hatta hafife bile alıyordum.

Ama şair, bu kez beni yanıltmıştı.

Onları ajanstan alıp Boğaz’a yemeğe götürdüğüm gün, belleğime kazınıp kalmıştı. Çünkü bana söylemediği bir şey vardı; Valerie ablasıyla gelmişti yemeğe...

Ajanstan birlikte çıkan şairle Valerie’i görünce, söylediğine hak vermiştim... Bir tanrıça vardı karşımızda. Upuzun boyu, biçimli vücudu, gamzeli yüzü, dolgun göğüsleri, bembeyaz teniyle bir içim suydurdu Valerie...

Dante’nin yücelttiği bir ad duruyordu karşımda... Şair silinmişti gözümde... Valerie’in büyülü görünümünü almıştı beni içine.

Arabadan inip onlara doğru yürümüş, bir an önce o tanrıçaya dokunmak, elimden tutmak, yanında olmak istemiştim.

Bütün düşündüklerim bir an içinde gerçekleşmişti. Şaşkındım!

Onlar arabanın arka koltuğuna geçer geçmez, birbirine sokulmuş kumrular gibi bütünleşmişlerdi... Şairin ayakları yerden kesilmişti.

“Boğaz’a gidiyoruz,” demiştim.

Valerie, kırık bir Türkçeyle:

“Ablam Nicolette de bize katılabilir mi?” diyerek günün büyüğü bir kapısını açmıştı!

Şair, her şeyi ayarlamıştı anlaşılan.

“Elbette, neden olmasın?” sözüne, şair;

“Öyleyse çek bakalım önce Nişantaşı’na,” sözleriyle yanıt vermiş, özgüvenli bir haliyle:

“Çek evladım, çek; bu gece bizim gecemiz,” havasına girmişti çoktan.

Günümün ikinci şaşkınlığını burada yaşayacaktım... Gelip durduğumuz caddeye Valerie inip, karşı binadaki ablasına haber verip onu almaya gitmişti.

Şair, zevkten dört köşe olmuş haliyle:

“Nasıl, kardeşin doğru söylememiş mi? Şimdi de seninki geliyor. Hadi bakalım ihtiyar kurt; bundan sonrası senin hünerine kalmış,” diyerek her zamanki övüngeçliğine, kendine denk tutmayan edasını eklemişti.

Onun sözlerine aldırıldığım yoktu. Gözüm bina-daydı...

Valerie’in yanındaki, kısa saçlı, ipince yüzlü, ondan kısa, şirin mi şirin bir yüzü görünce içim ipildemişti...

Dayanamayıp arabadan inmiş, caddeden tek yönlü akıp duran araçları durdurmak istercesine

kollarımı kaldırıp onlara işaret etmiş, “Buradayız,” dercesine bir hal takınmışım...

Birine gitmek, yol almak, yakınında durmak, sıcaklığına katılmak istiyordum.

“Kimdi bu?”, “Nasıl biri olmalıydı?” gibisinden sorular da yoktu aklımda, verilebilecek yanıtlarımda...

İçimdeki boşluğu dolduran birisini aradığımı biliyordum. Hepsi bu.

Onu bulmuşçasına kollarımı kanat gibi açmış, kucaklamak istemiştım!

Narin, ince, gülümseyen halini görünce; kanatlarımı yana indirmiş, tokalaşmakla yetinmişim.

Valerie, şairin yanında yerini alırken, ön kapıyı açıp onun da yanında oturmasını sağlamışım.

“Siz geçseniz,” sözüne aldırmayan şair, büyük bir işi kotarmanın coşkusundaydı.

“Bu Nicolette, bu da benim edebi ve ezeli dostum...” diyerek beni sunmuştu.

İçim titremişti bir an...

Göz ucuyla profilden bakıp bakıp durduğum Nicolette’i bir melek gibi karşılamış, yaşamıma girmesinin ipiltisini yaşarken; onun da yaşamına bir gölge gibi düşmüştüm.

Her şey bir anda olmuştu.

Ama henüz bitmemişti.

Yeniköy’de bir balıkçı restoranında başlayan ilk gecemizi, Taksim’de Andon’da şenlendirmiştik...

Nicolette kollarımdaydı; çlgınca dans ediyorduk...

Deli ben, serseme dönmüştüm...

O gece, şairle ikimiz evlere gitmemiş; Sultanahmet’te, Poems Otel’de kalmıştık.

Nicolette, ilk adımda aklımı başımdan almıştı. Valerie’nin tanrıça hali, her yanından akan dişiliği masumiyete bürünmüştü benim gözümde.

Şair, ömrümüzde ilk kez, dengeyi tutturmuştu... Ama gene de övüngeç haller takınıyordu. O evli, çocuklu; Valerie bekâr, özgür!

Dile de getirmişti bunu. Hatta bir gün;

“İşin zor. Bağımlı bir kocası var. Tanınmış bir ailenin de oğlu. Buna da delicesine âşık. Ama Nicolette, aşk istiyor senin gibi...” önü ardı olmayan sözler edip durmuştu.

Dans, iki tenin değil, iki ruhun buluşması, çatışması; içindekilerin savruluşu... Acının dışavurumudur biraz da.

Esime, çoğalan sese katılma, dövünme, bağlanıp kopma, savrulup toparlanma... Kendinden geçme bir anlamda... Müzikse bunun ateşleyicisi... İnsanın kendini tanıması bir anlamda... İçtekinin açığa çıkması, başka seslere tutunarak ateş üstünde yürümek... O an, o kendinden geçme anında göze

alınamayacak hiçbir şey yok... Ateşin kızıllığı, nara dönmüş kömürün avuçlanması; okyanusun yüzeyini adımlamak, göğe ağmak; yedi kat yerin dibine inip kaybolmak...

En kolay, en sağaltıcı şey...

O gece, bunların bendinden geçtim. Bir sığircık gibi, o ateşleyici tenime sığınan Nicolette, bir süre sonra kıvıl kıvıl olmuş, teri terime karışmıştı. Göz göze, el ele, dil diledik. Hiç konuşmuyorduk. Konuşan bedenimiz, ellerimiz, gözlerimizdi...

Şairle Valerie'yi bir an gözden kaybetmiştik... Soluk almak için oturacak bir masaya geçtiğimizde; ikisi de danslarını bitirip kalabalığın arasından sıyrılıp gelmişlerdi.

Şair, daha oturur oturmaz, kulağıma eğilerek;

“Kardeşinle övünebilirsin, seni bu güzel Fransız’la tanıştırdığım için,” sözlerine gülümseyerek baktım!

O, bunu onayladığımı anlamıştı ki,

“Hadi hadi, koca kurt, aylardır buna ihtiyacı var onun da!” sözleriyle konuşmasını sürdürüyor, beni kışkırtıyordu...

Nicolette’in yüzündeki masumiyet ve duruluk; büyü olan bir ilişkinin bakışydı.

Valerie’nin yüzündeki alevi hissediyordum. Gözleriyle bir noktaya bakıyordu. Anlamsızdı ba-

kışları. Gece boyunca gülen, konuşan gitmiş, bambaşka birisi gelmişti.

şairin “isterik” hali, onu yormuş, belki de ürkütmüştü düşüncesine kapılmıştım.

Nicolette’le orada durmuş, sınırdan birbirimize bakmış; hatta bundan hoşlanmıştık da.

 kinci buluşmamızda baş başaydık. Bunu dile getiren sözler etmiştik.

O gece, onları Hisar’daki eve bırakmış, otele dönmüştük. şairle konuşarak sabaha ermiştik.

Benim evden kopma düşüncem, o gece iyice dışa vurmuş, özgürlüğü seçmeye karar kılmıştım. Tut-saklık halim kurtuluşum olacaktı.

Nicolette, içimdeki körlüğü açmıştı.

Valerie ise; yangına k r kle giderek, şaire pes ettirmiş, içimdeki öfke kıvılcımını ateşlemiş, bunu bir    almaya dönüştürmüştü...  kimiz de iki insana olan nefretimizi, öfkemizi birlikte olarak yenmeye, kusmaya, söze dökmeden karar vermiş gibiydik...

 spanya, ikimiz için de kaçış yeri olacaktı. Onlardan uzakta yaşayacaktık bunu. Ama zaman bunu erteletmiş, o cinnet hallerine tanık olmamızı istemişti bizden.

Baştan çıktığımız günlerin ömrü henüz tükenmemiş demek ki.

Sessizliğe gömülmüştük... Bahçeye indiğimizde, şair susmuş, Nicolette elindeki kitabın sayfalarını isteksizce çeviriyor, Svetlana, “Kara”, çocuk ortalıkta gözükmiyordu.

Dörtlü bir yüzleşme anının öncesinin sıkıntısına düşmüştüm... Göz ucuyla Valerie’ye bakıyordum. Ona göre davranacağım, kendime oturma yeri seçeceğim kesindi... Bana göre daha cesaretli, tok sözlü, sözünü gediğinden esirgemeyendi.

Henüz şairin maskesini düşürecek hamleyi yapmamış, ama bunun zamanını kolluyordu... Nicolette kapanmış gibi duruyordu... Gözümde yiten masumiyetinin ardındaki şeytani duruşuna akıl sır erdiremiyordum... O akşam buna da ihtimal vermiyordum açıkçası.

Ta ki ertesi gün, annesinin jeepine atlayıp kaçarcasına gidişinin sırrını çözene dek!

Svetlana’nın kızgınlığını sözle karşılayan Valerie, onunla Fransızca konuştuğunu işittiğimi görünce; söylediklerini bana çevirme gereğini duymuştu:

“Azgınlığını gemleyemiyor, gene çocukluk aşkına gitti!”

Dona kalmıştım... Buradaki şoklarımdan ilkiydi bu. İkincisi ise, şairin Svetlana ile ikinci kattaki banyoda birlikte yıkandıklarına tanık olmamdı...

Cinnetin sınırındaydım ki, “Kara”nın Nicolette’in oğlu Atilla’ya ilgisi aklımı başımdan almaya yetmişti... İlk gün bahçeden kaybolmalarını çocuğa oyun kurmasına vermiş, ama ikinci gün, kahvaltı sonrasında alıp garaja gitmesine ikirciklenmişim. O an tıkanıldığımı hissetmişim... Nicolette alıp başını gitmişti. Şair, Svetlana’yla resim atölyesine geçmişti...

Valerie, evi çevirendi... Kim neyi, nasıl yapacak, biçimlendiren konumundaydı... Çocuğun gözden kaybolmasını hissettirecek bir neden bulmalıydım.

Yalnızca yolculukta tanıdığım “Kara”yla ilgili bir-iki bilginin dışında hiçbir şeyi bilmiyordum... Bildiklerimse, şairin anlattıklarından ibaretti.

Mutfağı toparlayan Valerie’nin yanına giderek: “Atilla’yı al, birlikte yürüyüşe çıkalım,” demiştim... İşleri toparlayıp sonra yapalım diyerek henüz hazır olmadığını söylemişti...

İçimde geç kalınabilecek kuşkusu vardı. İş işten geçebilirdi... Sezgilerimde de çok yanıldığımı söyleyemem...

Nicolette’in kahkahası ortalığı almıştı. Valerie’nin mutfaktaki işinin bitmesini beklemek için sundurmaya geçip garajı görebileceğim bir yere koltuğu çekip oturdum.

Bir an kendimi yapayalnız, ıpıssız hissettim... Hayatın son noktasına gelmiş, artık gidilecek bir

yer kalmamışçasına bir kuruluk, içe çekilme halini yaşıyordum.

Arınmak, bağlanmak, iç denizlerde yaşamak, tam kurtulmak için attığım adım beni buralara savurmuştu.

Kimsiz kimsesiz, kimliksiz, aidiyetsiz boşlukta salınıp duruyordum. Savrulmak da değildi bu. Ağulanmak... Bunun salgınıyla yalpalanıp durmak...

Öyle bir yere gelmiştim, öyle bir noktadaydım ki; ve ürkütücü ve de çekiciydi hayat... Duygularım hiçleşmiş, adeta dumura uğramıştı... Kapanmak da değildi. Örtmek hiç değil. Tamamen koparıp atmak, ezip yok etmek; bunlardan kalan boşluğa da bakmadan, salgına dönüşen acıyla yol almak...

Evet, evet öyle; acı tek yaşama sebebim olmaya çoktan başlamıştı da bunun farkında değildim... Burada rastlaşıp öğreneceklerimin içinde bu da vardı.

Kendimi özgün sandığım bir anda duygularımın, arzunun tutsağı olduğumu hiç görememiştim... Bir tür bağımlılıktı bu benim için... Her gün almazsam sanrılara yatan, dağılan, kuşkulardan gerberendim...

Hayatımda her şey gölgelenmişti. Yaşamıyordum aslında... Dolap beygiri gibi görmeye baş-

lamıştım kendimi... Kurtuluşum tutsaklığım olmuştu. Yüzüme tutulan aynadan yansıyanları göremiyordum.

Bir an önce şu kırlara çıkmak, korulukta kaybolmak, nemli basık havanın getirdiği bungunluktan uzaklaşmak istiyordum... Tutan, tutsaklığımı daim kılan o bağıntıyı bir çözebilseydim, burada onca saldırının arasında yönsüz kalamazdım.

“Bir bekleme hali,” diyordum içimden.

Gözümü alan ağaçların çeşitlerini ayırmaya çalışıyordum... Doğanın sağaltıcılığına sırt çevirmek gerek, diyordum içimden.

Aşı boyalı sundurmanın ahşaplarına takılıyordu bakışlarım... Bir ölüm sessizliği bürümüştü her yanı.

Sabah erken kalkıp yürüyüşe çıkmıştım. Bir tür yöreyi tanıma, keşif gezisiydi benim için.

Patikamsı yollardan geçip ağaçların çevrelediği geniş bir araziye çıkmıştım... Sis, buğulayıcı bir hava vardı... Sessizlik ürkünç geliyordu.

Sağda solda ne insan sesi ne de görüntüsü vardı... Patıkayı adımladıkça bu yörede bizim dışımızda kimsenin yaşamadığına karar vermiştim...

Sabah güneşi çıkar mı diye bekleyişim boşunaydı... Böylesi pusarık bir havada güneşin esamesi bile okunamazdı.

Bu yolculuğun bir sürükleniş içerdığını baştan kabullenmiştim. Sonuçta ne çıkacaktı? Hem soruyor hem de merak ediyordum.

Beni diri tutan Valerie olmuştu... Nicolette'i görmeyi isteyip istemediğimi kendime bile soramıyordum... Beni buraya getiren duygudan örselenmişlikle birlikte bir ödeme yatıyordu aslında...

İkimiz de, hem şair hem de ben, bırakılmışlar olarak çıkıp gelmiştik buraya... Valerie onu, Nicolette beni!

“O”, Valerie ile ödeşmeye gelirken beni de çekelemişti... “Nicolette seni bekliyor,” diyerek yeni bir oyun kurmuştu... Valerie, onun bu yalanının ortaya çıkardığı gibi, bana da; “Gel, seninle görmek istediğin İspanya’ya yolculuğa çıkarız...” demişti...

Şairle artık hesaplaşmayı bile istemeyen Valerie’ye olan ilgim bir anda su yüzeyine çıkmıştı. Onun örseleyip uzaklaşmasına neden olduğu kadının peşinden koşarken; yaşanılanları yok sayması, hiçbir şey yokmuş gibi davranması Valerie’yi çileden çıkarmış olmalıydı ki; daha havaalanındaki karşılaşmada;

“Her şeyi unuttuğumu düşünme, hiçbir şeyi onaramazsın... Eski bir arkadaşım gibi ağırlayacağım seni. Bana hiçbir şey sorma...” sözleriyle tavrını belirlemiş, kapıları kapamıştı.

Ona baktıkça, konuştukça hep yanımda olmasını istediğim bir insan profili çıkıyordu karşıma.

Şairin hoyratlığı, örseleyerek sevgi gösterilerine girmesi yaralayıcıydı onun için.

Uzaktan uzağa bu durumu çözebildiğim gibi, neden kıskandığımı da iyiden iyiye biliyordum artık...

Kafamdaki tabuyu yıkmak hiç de güç olmadı.

Kadını dokunulan, sevilip okşanan, sahiplenilen bir meta gibi görmenin kör kuyularından çıkarmıştı beni Valerie. Tuhaftı, tutulduğum, ten tene yaşadığım, aldatıldığım Nicolette'ti. Ama sevdiğim, beni anlayan, çözen, bağlandığım Valerie olmuştu.

Çapraşık bir durum gibi gelebilir size. Dediğim ya, zaman duygusunu yitirdiğimiz o mekân, daha bizlere neleri yaşatacaktı!

İlk gece karabasanımızdı... Her birimiz bambaşka birer maske takarak bahçede toplanmıştık yemek için. Şair, Svetlana'yla, "Kara", çocukla ilgiliydi... Yanı başımda oturan Nicolette, yarın kenti gezeceğimizden söz ediyordu. Yüzündeki masumiyet örtüsü inmiş, bir şeytanı andırıyordu benim için.

"İyileşmesi için yanıma çağırdım, kendini toplansın, o izleri silsin," dediği Valerie, aralarındaki çatışmanın tanığı olmamı kaldıramıyordu, gene de bunu kullanmak istiyordu.

Aralarındaki geçimsizliği su yüzeyine çıkarmanın ne olduğunu tam bilemesem de; şairin iki kız kardeşe ilgisi onları birbirine düşürmeye yetmişti...

Bunun farkına çok sonra, ancak Valerie İstanbul'u terk ettiğinde varacaktım... O arada yaşananlarsa sırdı bana.

Dokunurken tenimin yandığını hissettiğim, bakışlarına takılırken içimin ipildediği Nicolette o an hiçbir şey anlatmıyordu bana.

Beraber olacağımız ilk gecenin büyüsunü en ince ayrıntısına kadar düşünüp tasarlamıştım...

Eylül sonuydu. Cuma sabahı erkenden yola çıkmış, daha gün kavuşmadan Assos'a varmıştık.

O ne delimsek üç gündü! Yeryüzünün merkezi kılmiştık kaldığımız mekânı... O taş yapı, yerinden oynamıştı sanki...

Kapıyı açıp odaya girer girmez dil dile kalmıştık... Bin yılın özlemi vardı tenimizde... Sancı çeken ruhlarını sağaltmak isteyen iki insanın canhıraş haliydi yaşadığımız...

Ten tene kaldığımızda, en gizemli yerlerimizin kokusu, tadı, ılıkılığı tenimizi esritmişti bile...

Düşün altında, suyun akışına salmıştık tenlerimizi... Köpük köpüktü her yanımız...

Yatağa uzandığımızda, yasemin inceliği kokusunu anımsatan bir durulukta dokunmalara, öpmele-

re karışmıştık... O yüzündeki masumiyeti teninin tadıyla keşfettiği Nicolette, benim yurdum olmuştu o an... Ekilecek toprağım, sığınılacak limanımdı... Ona tenimin esrimesiyle ılık ılık akarken; bunları hissetsin istemiştim...

Üç gece üç gündüz bizi birbirimize bağlamaya, birlikte soluk alacağımız bir dünyaya adım atabilme yürekliliğine yetmişti...

Bundan sonraki her buluşmanın, yaptığımız her yolculuğun öyle olacağını sanmıştık...

Önce oğlunun varlığı, sonra eroin bağımlısı eşinin sanrılı yaşamı, peşimizi bırakmayan gölgesi; en önemlisi de Nicolette'in yalanları o büyüü bir zaman sonra bozacaktı.

Bunların hiçbiri yaşanmamışçasına, gözlerimin içine bakıyor, elini elimin üzerine koyarak yakınlık gösteriyordu.

Valerie, elindeki oyayla meşguldü... Beyaz bir iplik, ipince dantel, tığ... İlmiklere bakmadan dokuyor, gözleriyle tarıyordu bizleri. Yemek yenmiş, çay kahve faslı başlamıştı.

“Kara”, Svetlana ile bahçede çadır kurmuşlardı... Orada yatmak istiyordu, “Kara...”

Valerie, bana kendi odasının karşısındaki odayı göstermişti... Üst kata, “kaptan köşkü Svetlana’nın,” demişti... Nicolette, oğluyla orada kalacaktı... Svet-

lana, atölyesinde; şaire salonda yer ayarlanmıştı...

Bu işleri kotaran Valerie'ydi. Nicolette, bizler gibi, evin yeni misafiri gibiydi sanki!

Üçüncü gün akşamı, şairi, Nicolette'lerin katında banyoda Svetlana ile yıkanırken görünce ağzım açık kalmıştı... Gene şen kahkahalar, şairin arsız davranışları... Evde hiç kimse yokmuşçasına rahat davranmaları...

Bir an önce buradan kaçıp gitme duygusunu vermişti bana... Ama bir süre gidemeyeceğimi biliyordum... Buna Valerie karar verecekti... Çünkü onsuz yapamayacağımı biliyordum artık... Bir tür, kaderim olmuştu benim... Onun sürüklediği her yere gitmeye, her şeyi yapmaya hazırdım.

Nitekim de öyle olacaktı... Bu ev karabasana dönünce, onun aklıyla aşacaktık ölümün soğuk yüzünü.

Valerie'ye yüzümü dönmemele kendime güven duygum artmış, göremediğim birçok şeyi onunla görmeye, tanımaya, yaşamaya başlamıştım...

Aramızdaki on beş yıllık yaş farkını kapatan bir duruşu, kavrayıcı bakışı vardı...

Yanında kendimi buluyordum... Onunla arzu- larım kabarıyor, yaşama duygum taşıyor, yaptığım resimlerin rengi, biçimi yeni bir bakış kazanıyordu...

Onu duygularımda yaşatmaya başladığımdan beri bu böyle...

İstanbul’da kaç kez atölyeme geldi, kaç kez dokunma, ten tene kalma, birbirimize açılma olanağı doğdu; hep sınırda durduk.

Arkadaşımın aşkıydı Valerie... Beni de derinden sarsalayandı. Şairin karşısında bu kez yenilgiyi kabul etmiştim.

Bütün imgelerimde onun yüzü, bakışı, konuşması, varlığı vardı... Ondan bir parça diye Nicolette’e yönelmiş olmamı sık sık da sorgulamadım değil!

Şairin, iki kardeşin karşısında yenilgiye uğrayışının acısını çıkarması olarak gördüğüm Svetlana’yla yaşadıklarına tanıklığım, iç görünümü açmış, o ilişkiyi değerlendirmeye yöneltmişti beni.

“Ne soysuzca bir durum,” diyordum içimden.

Ama şairde eleştirdiğimi şimdi de ben yaşıyordum. En azından yaşamaya hazırlanıyordum.

Valerie’nin İstanbul’dan ayrıldığı akşamı unutmıyorum... İkimiz de hüngür hüngür ağlamıştık... Gören, iki sevgili bir daha kavuşmamak üzere ayrılıyorlar sanırdı.

İçimizde saklı tuttuğumuzu o gün birbirimize söyleyebilmiştik ancak...

Ardından mektuplar...

Beni kalkıp Paris’e getiren duygu da buydu aslında...

Valerie, içedönüklüğümü kırmıştı... Nicolette'e kapılıp gitmeme, onun aldatmalarına, yalanlarına dönüp bakabilmeme ayna tutmuştu... Belki de o sanrılı, yıkıcı olabilecek süreci geçirmeme bilmeden elvermişti...

Ama öyle bir duruma gelmiştik ki her şey kısasa kısasa dönüşmüştü.

Sekiz ayda yaşadığım yoğunluğun ısıltılı boşluğunda yuvarlanmamı engellemişti Valerie... Daha doğrusu, onun bendeki imgesi...

İçimdeki körlüğü açmıştı... Aramızdaki yaş deneyimini kapatan bir olguydu bu olan.

Kadınsız bir hayat körelerek yaşamaktı... Gene de ne uzak ne yakın duruş olmalıydı.

Bu da bir denge sorunuuydu. İşte bunu da getirip önüme koyan Valerie oldu.

Liege cinnetinden çıktıktan sonra, ama...

Valerie, önüme ışık düşürmüştü bir kez... Sevgiye, şefkate giden yolun ışığıydı bu. Hep kendime dönük yaşamımın getirdiği kapanmayı çok yoğun resim üretmemin nedeni olarak görüyordum. Başka türlü de olmazdı benim için.

Şairin yaşadığı ten oyunu tiksindiriyordu beni... Gördüğü, ilgi duyduğu her şeye dokunmak, sahip lenmek duygusu baskındı onda. Kadınları da öyle görüyordu...

Valerie'yle kaybetme korkusunu yenmiştim. Kendimi bir güven ortamında hissediyordum onun yanında.

“Nefret etmeden sevemezsiniz. Sevmeden resim yapamazsınız.”

Uzunca zamandır, yaptığım resimlerle konuştuğumu; kendimi, düşüncelerimi, duygularımı, tepkilerimi anlattığımı düşünürdüm...

Susarak ördüğüm dünyanın dışına çıkınca, Nicolette'i gördüm... Valerie, yanılısamaydı belki, ilkten... Sonra yer değiştirdiğinde onun gerçeğinin kozmik duruşuyla baktım hayata...

Nicolette ile arzuların kör kuyularına inmiş, Valerie ile ise düzlüğe çıkıp yeni bir hayata bağlanabileceğimi ummuştum.

Gerçi, benim için bir kurtuluş olmuştu. Ama bedeli ağır, yara bere içinde bırakılan bir kurtuluştur...

Onunla buraya gelene dek hiç sözünü etmemiş, birbirimize dokunmamış, hep sınırlarda durmuş, ilk adımı kimin atacağını merak eder davranışlara teslim olmuştuk...

Nicolette'in ihanetine kurban seçemezdim onu... Şairden kıskandığım, ona yakıştıramadığım doğrudur... Onunla bizi buluşturan resim, antik

İon Uygarlığı, daha ilk buluştuğumuz günden beri ortak konumuz olmuştu.

Ortaköy'deki atölyeme geldiğinde, buradan hiç çıkmak istemediğini, gelip çalışabilmesine izin verip veremeyeceğimi sormuştu... Ben de espri yaparak, "Bir koşulum var: Modelim olursan!" demiştim gülerek... O da, "Neden olmasın, seve seve!" demişti ciddi bir biçimde...

Olmuştu da...

Sonraki günlerde kendimi tanıyamamıştım. Saatlerce karşımda duran, bütün masumiyetiyle okyanusta bir inci gibi ışıldayan Valerie'yi yalnızca izlemiş, nasıl durmasını göstermiş, bedenini, yüzünü ışık-gölge seyrine göre ayarlamak için bir iki kez yüzüne, kollarına dokunmuştum. Hepsi buydu...

Çalışmamız bitince çay, ardından da brendi ile günü kapatıp yemeğe çıkmıştık... O ilk günün süreğinde sayabileceğim üç-dört çalışmamız daha olmuştu. Bunu hiç dile getirmeden, konuşmadan şairden saklamıştık... Onunla aramızda su damlası yakınlığı dururken dokunup öpmemiş; bunu bir sadakate ihanet olarak görmüştüm... O adamı atarsam büyüünün bozulabileceğini düşünüyordum.

Benim için Valerie öylesine güzeldi... Ona ulaşip örselemek istiyordum. Gene de şairin şahin pençelerinde çırpınışını içim kaldırmıyordu.

Bir gün, artık resmin sonuna geldiğimiz çalışma molasını uzun tutmuş, dışarıda yemeğe çıkmıştık... Beğendiği bir şile bezi bluz ile firuze/turku- az kolyeyi, ısrarım sonucunda kendisine armağan olarak almamı kabul etmişti...

Atölyeye döndüğümüzde, bir gün Ege kıyılarına yolculuk yapma düşüncesini açmış, bunu konuşmuştuk...

Homeros'un destanlarını resimlemek istediğini söylemişti... Bu düşüncesi beni heyecanlandırmıştı...

Şairin, onun bu yanından pek söz etmediği gibi, onunla hep sevişmeyi düşündüğünü; varsa yoksa barlarda gezmek ve çevresine “bakın nasıl bir kadınla beraberim” edasıyla davrandığını söylemeliyim...

Bir süre sonra aralarındaki kopuşu hazırlayan bu tavrını hiç gözden geçirmedeği gibi onu gerilet- tiğini de söyleyebilirim.

Bunu da bir yerde Nicolette ima etmişti.

“Bu ilişki ona iyi geldi... Ama bir yerden sonra da kaldırılamaz hal aldı...” demişti...

Ardından da; Valerie'nin yanına gelme nedenini anlatmıştı... Dolu dolu seviştığımız bir akşamüs- tüydü. Safranbolu'daydık... Gene bir hafta sonu kaçamağıydı bizim için...

Madrid’de sevgilisiyle birlikte yayıncılık yapan babasının yanına gider... Okulu bitirmiştir... Yayinevinde grafik işlerini üstlenmek, hem de kitaplar resimlemek önerisi babasından gelir... Hiç düşünmeden bunu kabullenir... Ya kalıp annesi ve ağabeyiyle ortak işler yapacaktır, ya da Paris’e gidip bu alanda yapabileceği bir iş arayacaktır.

Onu bu ikilemden kurtaran öneriye sıcak bakmayan annesiyle küserek evi terk eder...

Madrid’de ilk günlerde her şey iyi gitmektedir.

Yayinevi üç ortaklıdır: babası, sevgilisi Sofia, bir de İspanyol yazar Jorge Alias her şeyi kotarmaktadırlar.

Ağırlıklı olarak sanat kitapları, arkeolojik yayınlar yayımlayan yayinevi, üniversiteler çevresinde bilinen, tanınan bir çizgi tutturmuş...

Alias’ın babasından devraldığı yayinevinin elli yıllık bir geçmişi var...

Franco sonrası ilk sivil yönetimin büyükelçilerinden birinin kızı olan Sofia, arkeoloji-sanat tarihi eğitimi görmüş, Rodos Üniversitesi’nde görev almış, Yunanlı bir politikacıyla kısa süren bir evlilikten sonra Atina’dan koparak doğduğu kente dönmüş...

Alias ile babası Joahim’in dostluğu savaş yıllarına uzanıyor. Yeniden bir araya gelmeleri ise, yıllar

sonra Paris'te bir yayıncılık toplantısında olur... Yaklaşık iki yıldır birlikte olduğu Sofia, Jorge ile onu bu toplantıda tanıştırır.

Bu tanışmanın ardından gelen yemek, sonraki buluşup görüşmelere de zemin oluşturur.

Joahim'in Brüksel'deki kendi yayınevini devre-dip Madrid'e gitmesi bu buluşma sonrasına denk gelir.

Her şeyi planlayan, yeni ortaklık zeminini hazırlayan Sofia; Joahim'i çekip alır, hayatına katar... Sanat tarihi eleştirmeni olan, bu alanda Anadolu'daki kazılarla ilgili yayınlar hazırlayan Avusturyalı yayıncı Henry Godelmann'ın sözleşmeli yazarı, aynı zamanda yayın ajanlığını üstlenmiş dahi; Jorge için vazgeçilmez ortak olduğuna Sofia ikna etmişti.

Valerie, böylesine hazır bir ortama geldiğinde; Paris'teyken tanışıp yakınlaştığı Sofia'dan aynı ilgiyi görememiş, daha yanlarında bir haftası olmadan ayrı bir eve çıkmak istediğini açmıştı babasına.

"Bu büyük ev, hepimize yeter yavrum; kente, işine alış sonra düşünürüz," diyerek bu isteğine sıcak bakmadığını dile getirmişti babası.

Bir zaman sonra yayınevindeki işine kendini kaptırır. Geç vakitlere kadar çalışır... Babasının ortağı Jorge Alias'la yakınlaşması da bu süreçte başlar. Onun bir kitabının tasarımını üstlenen Valerie,

yaşından bir hayli genç gösteren Alias'ın akşam yemeği teklifi bu yakınlaşmanın ilk adımı olur...

“Biraz da yeni işlerden konuşuruz,” diyerek bu öneriyi getirir... Sofia ile Joahim Fas’a gitmişlerdir...

O akşam yemeği pek sönük geçer. İkincisi o hafta sonuna denk gelir... Yemek sonrası Jorge'un evine giderler... Kahve içilip babasından kalan kitaplığa bakacaklardır...

1930 doğumlu Jorge'un yanında o iri haliyle, gene de küçük kalan Valerie; akıcı Fransızcasına, omuzuna inen kırçilli saçlarının yüzüne verdiği anlama tutulmuştur ilkten... Onun babacan hali, bazen bir çapkının edasına dönüşünce, çekinmeden üzerine gittiğini, onunla kendini tanımak istediğini o İspanya yolculuğunda anlatmıştı bana.

“Biraz babamın yerine koymuştum, biraz da hayalimdeki erkeğin...” demiş eklemişti de; “Şu edep zarından da kurtulmak istiyordum... Ama öyle olsun istememiştim hiç... Çünkü, o gece, tecavüze uğramış gibi hissetmiştim kendimi... En büyük yarayı alarak o hafta terk ettim Madrid'i. Paris'e anneannemin yanına geldim... O gördüğün evden iki hafta çıkmadım... Sonra doktorlar... İşte en sonunda da İstanbul... Yani; 'tedavi merkezim' dediği kent...”

Nicolette, şairin bu dönemeçte ona neden iyi geldiğini anlatıyordu...

Olup bitenden, babasının haberinin olup olmadığını sormadım... Birkaç kez arayıp sormuş, ama Valerie hiç konuşmamış, aramamış da...

Ona yakınlığımı sağlayan, güven veren atölyemi açmam, orada uzun uzun konuşmalarımız olmuştu...

Ablasıyla yaşadıklarımızı iyi kötü biliyordu.

Benim sınırda durma nedenim onun da nedeniydi aslında. Yanlış yerdeydik... Nicolette şairle, Valerie benimle olmalıydı diye geçirmiştim hep içimden...

Yolun sonu gibi gördüğü anın ardından gelenler; düşündüklerimin de ötesine geçmişti...

Hep yazıksandığım anlar olmuştu o anlar... Valerie ile yaşayabileceklerimizi bile bile ertelemiştik... şairin onun örselemesine göz göre göre katlanıyor, acı çekiyordum...

Nicolette, yalanları ve kaçamaklarıyla kaygılarımı artırmış, bir yerden sonra kullanıldığımı hissettiren Valerie'nin sözlerine kulak vermeye başlamıştım. Ama şair ikisinden de vazgeçmiyordu.

Asıl kırılma noktası, Valerie'nin tavrını koyup alıp başını Paris'e gitmesiyle başladı.

Yenilgiyi sindiremeyen şair, dağılıp kalmıştı ortada... Nicolette'ye yönelmesi, daha doğrusu ona ilgisini ortaya çıkarmasında etkili olduğunu sanıyorum.

Çünkü, Nicolette, Valerie'yle onun yaşadığını kıskanıyor, şaire ilgisini açık açık gösteriyordu... Bana çalması, benimle yaşadıkları, kopmak istediği ortamın isteklemesi, şairin onu aramıza katma isteminden doğmuştu.

Şimdi Valerie seçimini yapıp gidince, o dilediğince yaşayabileceği bir çizgiye gelmişti.

Beni silkelemesi de an meselesiydi.

Sonsuza dek gidecek bir yakınlık kuramamıştık! Dahası, ilkten, kendimi ona öylesine vermişim ki; gözüm hiçbir şeyi görmüyor, yaşamı hep çizgide yaşayabileceğimizi düşünüyordum.

Kaçamakları başlamıştı... Eşiyle ayrı evlerde yaşamasına karşın; “Oğlum istiyor, babasına gidiyoruz,” diyerek görüşme engeli yaratıyordu.

Bunlar, Valerie gitmeden başlamıştı...

Sonra sonra o görüşmeme anlarının şairle buluşma anları olduğunu izleyerek görecektim...

Valerie'den epey bir süre sonra, hiçbir şey söylemeden, oğlunu alıp annesinin yanına Liege'e gitmişti...

Sağa sola savrulan şair, sonunda beni ikna ederek birlikte yola çıkmamızı sağlamıştı.

Bunu duyan Valerie, “Eğer her şeyi yeniden başlatabileceği düşüncesiyle geliyorsa, vazgeçsin bundan... Kapandı o defter...” diyerek tepkisini belirt-

miş, birlikte İspanya'ya gidebileceğimizin imasını vermişti.

Benim bilmediğim, şairle Nicolette arasında ge-
çen birçok şeyi bilen Valerie, aramızdaki örtüyü
kaldırabilecek adımı atmış, açık açık yolculuğa da-
vet etmişti.

Ondan yoksun kalmadığımı düşünmeye başla-
mam, tek sevincimdi artık...

Düşler düşleri kovalıyordu bende... Onunla ya-
şayıp paylaşabileceğimiz anları kuruyordum...

Neler neler almadım ki o yolculuğa çıkarken...

Aldatıldığımın üzerindeki şalı çekilen Valerie,
beni çırılçıplak ortada bırakmamış, sergisini aç-
mıştı.

Onu artık delicesine arzuluyordum. Ona her dö-
nüşümde, atölyedeki model olarak karşıma duruşu
çıkıyordu gözümün önüne...

Paris'teki evde akşamüstü baş başa kaldığımız-
da, ellerinden sıkı sıkı tutup gözlerinin içine bak-
mıştım. İçimdeki sevgiyi, acının sağıalma istemini
ona akıtmak istercesine kucaklamış; bir süre öyle
sarılarak kalmıştık.

Destek arayan, tutunmak isteyen birinin hali
vardı davranışlarımda. Valerie gene karşımda ol-
gun biri gibi duruyordu. Benim sevgi, şefkat arayan
halimi anlayan, bunu da dokunarak, bir kelimeyi

okşarcasına göstermesi, aramızdaki dilsizliği çözmüştü... Ama gene sınırdaydık... Aramızda ulaşılmayan bir çizgi, geçilemeyen bir geçit vardı.

Nicolette'e nefretim arttıkça ona daha çok bağlanıyordum. Öyle ki onun bunu hissetmesini istiyordum artık... Birdenbire cesaretim artmıştı, şairin karşısında, yenik durumdaki sus pus halim çözülmüştü...

Köy evindeki ilk iki günümüz suskun sanrıyla geçti.

"Kara"nın halleri için kurduklarımı sonra düşününce utanca batıyordum. Belki de aramızdaki en masum, saf, sevgi dolu olan oydu... Tanımıyordum. Şairin anlattıklarıyla bakmış, suskun haline yakıştırmalarda bulunmuştum.

Yaşadıklarımızı bir Doğu masalı tragedyası olarak adlandıran "Kara" ile, İspanya dönüşü Paris'te buluştuğumuzda, ülkesinin en iyi şairlerinden biri olduğunu çoktan öğrenmiştim.

"Lire"nin son sayısında, onun Fransa'da basılan şiir kitabının değerlendirme yazısını okuyan Valerie; "Seninkinin neden onu bize tanıtmadığını şimdi daha iyi anlıyorum," demişti.

İyi olanı, kendisinden önde, farklı bir kulvarda giden görmezdi... Bunu da hissettirirdi adeta. Küçümser, hiç söz etmez, hep kendinden, yapıp ettiklerinden konuşadururdu.

Ona, “Kara” adını takması; yazıp eden biri değil de herhangi biriymiş gibi davranması, bir süre sonra da hırpalayarak kullanma istemi, tepki almaya başlamıştı...

Ülkesinden Şah döneminde ayrılan, 1979’daki İslam Devrimi’yle bir umut ışığı bularak dönen; bu kez de üç-dört ay sonra kendisini zorunlu sürgüne çıkaran Tevfik Moğdani, ülkesini terk etmeyen eşi ve 1980’de yeni doğan oğlu ile o günden bugüne ayrıdır...

Şiiriyle modern İran şiirine yeni bir bakış getiren şair, Le Havre’da, üniversitede çalışmaktadır.

Şair ile dostluğu, Kıbrıs’ta bir toplantıda tanışmalarıyla başlar... Onu, şiirlerini Türkçeye çevirtip yayımlanmasını sağlar... O günlerde danışmanlık yaptığı bir yayınevinde, Moğdani’nin kitabını yayımlatmak üzere olduğunu, ama sonrasının bilmediğini anlatmıştı bana...

İran Azerilerinden olan şair, Tebriz’de geçen çocukluğundan söz etmişti Paris akşamında...

Liege karabasanında arkada, silik soluk duruşumu unutamıyordum. Toplasam konuşmalarımız sekiz on cümleyi geçmezken; Paris’te oturduğumuz kafede üç saate yakın konuşmuştuk... Ayrılırken, bir kitabını Valerie ile resimlemeye söz bile vermiştik.

Onun dağlanmış, yurdundan koparılmış hali derinden etkilemişti beni... Kendi yaşadıklarımızla onunkileri yan yana getirdiğimizde utanç basmıştı yüzümü... O, 68 kuşağındandı. Aramızda on yaş fark vardı. Onların ardılı sayılırdık. Gene de İran gerçeği hep uzağımızdaydı.

Onlar, İşlam Devrimi'nin hemen ardından bizler de "12 Eylöl" askeri darbesinin silindirinden geçmiştik... En kanlı olanını onlar yaşamıştı.

Doğrusu, Tevfik Moğdani ile Paris'te, başka biri olarak karşılaşmıştım sanki...

Anlattıkları, kendimle, ölkemle, yakınımızdaki İran'la yüzleştirmişti beni.

Kalemimle de olsa, bir türlü Liege karabasanına dönemiyorum, görüyorsunuz.

Bunları yazmak, Valerie'ye söz vermiştim... Onu yazıda yaşatacaktım... Bir iki karalamamı okumuş; her zamanki edasıyla:

"Süper! Süper, kadife gözle aşkını!" demesi, gözümün önünden gitmiyor bir türlü.

Yazma cesaretini bana verebileceğini hiç şüphelenmemiştim Tevfik'in. Dahası, onun bir zaman sonra gelip hayatımıza karışabileceğini...

Liege'de bizi birbirimize düşmekten kurtaran; Valerie ile beni sıyrık almadan oradan çıkarıp Paris

trenine bindiren; ağabeyi Thomas’la şair arasındaki kavgayı önleyen, o olmuştu...

Şairi orada yüzüstü bırakıp ayrılmama içermiştim... Çocukluk arkadaşımın aramızda çekişme, çatışma, nihayetinde böylesi bir mekânda noktalanıyordu.

O gün bugündür ne birbirimizi aradık, ne konuştuk, ne de bir yerde rastlaştık.

O yaşananlarla içimdeki körlük açılmış; gördüklerimle hayatıma yeni bir rota çizmiştim artık...

Bir harabeye dönüşmekten kurtarmıştım kendimi, Valerie’ye bağlanarak.

Onunla, bir tür hayata karşı meydan okumuştuk... Üzerine üzerine gitmiştik ikiyüzlülüklerin...

Şairin, salt davranışlarına yansıyan bu meydan okuma çabası, bizim yaşama biçimimize dönüşmeye başlamıştı bile...

Görünürde aramızda bir uzlaşma, güven vardı. Bölünen parçalarımızı toplama, sağalma eylemiydi yaptığımız.

Kaçacak, sığınacak bir yer kalmamıştı ikimiz için de... “Kendimizi yakalama” demiştik; tenlerimizi birbirimize açtığımız Madrid gecesinde...

O ne uzun, çetrefilli, ağulu bir yoldu!... Sekiz ay, sekiz yıla bedeldi.

Bütün biriktirilenlerin neşteri olmuştu gene şair... Onun var olma biçimiydi bu. Yerinde duramaz, kendini hep yeni ilişkilere atar; örseler, örsele-
nir, hayatının düzensizliğiyle beslenirdi adeta...

Gizli, açık bir tür savaşımdı yaşadıklarımız... Her şey sarsılmış, altüst olmuştu hayatımızda... Öyle olmuştu ki, bazen yer kaymıştı ayaklarımızın altından.

Geldiğimiz noktada, hayata bir kıyısından başla-
yarak yaşamak tutkusuyla doluyduk, Valerie'yle...

Şimdi hangi zamandayız seninle? Kıyamet çağına bir adım kala, sözsüz kılınan bir kıyıdan bakmanın anlamı mı bu... Yoksa *nasılsa geçer* demenin avuntusu mu?

Böyle gelir her çığlık... Sonrası, *ah!*

Sahi, nerdesin şimdi? O renk döken bakışlar, sese ses veren dil nerede?

Biliyorum, kıyısız bu zaman. Taşın yeşermediğini bilmek gibi bir şey!

Yabansıdır o ses. Yüzsüzdür. Her yere gider, uyar her ortama. Yılışır bazen, göremezsiniz siz. İyotu alınmış bir fotoğraf kartı gibidir; zaman çıkarır kalp halini. Ama sabır gerek!

O ses, aramızda duvar. Seni benden alan avuntu. Belki bağılılık! Nasıl bir özlem, bilmek istemem. Bir zamanlar Freud okumaktan aşındı gözlerim. Ezberimdedir libidonun halleri, egonun duruşu.

Kıyıları seçtim hep. Uçlarda ölünmüyor artık bu çağda.

Zaman değişti, evet.

Düş örtüleri kalktı, mürâi ağacına döndü ömrümüz.

Sesçiler türedi nasılsa. Satılıp alınan bir dünyada bu da yer buldu kendine.

Avuntu ne kelime, gitmeli insan!

Ata et, ite ot mevsimindeyiz nasılsa. İstekler sıra sıra, dert külhani. Hadi, öldür beni; *ayazda bir yürek*, nafi!

“Çarşambayı *sel aldı*” desem de nafi...

Gel, aylanalım bu gece. Gidiyorsun nasılsa. Kapatmış kapılar açık nasılsa tufeyli göze.

Kerem et, aklından çıkarma beni...

Haziran 1995

DÖNEMEÇTE

*“Sonbahar, avucumdan yemekte yaprağını:
biz dostuz.
Badem kabuklarından soyup zamanı, ona
gitmeyi öğretiyoruz:
Zaman, kabuğuna dönüyor.”*

Paul Celan

I.

Başkalarının hayatına baktın hep. Soldurdun gözlerini. Sahne ışıkları değil, insan yüzleri yormuştu seni.

Yitirdin kavuşma çağlarını. Ötelediklerin gelip seni bulunca da kapadın kapılarını.

Seçip geldiğin bu ada, yalnızlık barınağı da olmadı sana.

“Yeniden başlamak için bir neden yaratmalıyım kendime,” diyerek yol almaya kararlıydın oysa.

Ötede kalmıştı her şey...

Tutkunu olduğun sahne, ışıklar, provalar, dublaj odaları, setlerde geçen saatler... Yorucu, yıkıcı, bir o kadar da seni içine alıp götüren günler uzaktaydı artık.

“Kararım karar,” diyerek yola düşmüştün... Önün kapkaranlıktı... Kuyulardan geçiyorum sanmıştın.

“Geride hiçbir şey bırakmadan yol almalıyım,” demiştin dostuna...

Çıktığın koma halini de unutmak istiyordun...

Ne bir koku, ne bir tattı aradığın...

“Dinginlik... Dinginlik... Bir de Shakespeare’mi verin bana...” Kimseye de açamamıştın bu düşünceni.

Herkes seni “üçüncü sınıf” bir oyuncu sanarken, yaptığın çevirilerin farkında değildi kimse...

“Artık Shakespeare okumalıyım yalnızca, yazmalıyım onu burada...” Kendine verdiği bir sözdü...

Üçüncü evliliğini bitirmiş, kızını senin yapamadığını yapsın diye Londra’ya tiyatro eğitimine göndermiştin.

Ada, seni sarıp sarmalamıştı ilk anda.

Bağ evinde yaşama düşüncesini kafandan silmek istememiştin. Biliyordun ki açık hava iyi gelecek.

Ama doktorun “çevreni insansızlaştırma” sözlerini de yabana atmış değildin.

Bu deneyimi yaşamak istiyordun...

Evdeki ilk günü unutman mümkün değil...

Bahçeyi adımlamış, kuyudan su çekmiş, bağda gezinmiş, her üzüm hevinginin başında durup bir bir incelemiş, toprağa dokunmuş, ellerini yıkarca-sına avuçlamıştın humuslu toprağı...

Tufan Ali iyi bakmış, gövertmişti bağı... Evin bütün işleri eksiksiz tamamlanmıştı. Bundan sonrası sana aitti.

Her gün ada içinden gidip gelecek olan Tufan Ali'nin sana yeteceğini düşünmüştün. İlk zamanlar, alışana kadar öyle de olmuştu... Ama bir zaman sonra burada yaşadığın keşfedilince, çareler aramıştın görünmemek için.

Güz sevincinin seni içine aldığı, bağbozumunun tamamlanıp üzümlerin şaraba yatırıldığı günlerde; Tufan Ali, genç bir kadınla çıkıp gelmişti...

Şaşkındı, ezikti... Nefes nefeseydi üstelik... Boyunun büküklüğünden anlardın ne diyeceğini.

II.

Bir de o günün akşamını unutamazdın.

Kim bilebilirdi ki, senin yeni bayramının bura-

da, o gün akşamüstü dolunayı seyrederken başlayabileceğini.

Tufan Ali'nin yanına alıp getirdiği Eleni, uzun süredir senin izindeymiş. Adada başlayıp İstanbul-Atina-Avustralya'da geçecek bir öyküyü filme almak isteyen Türk-Yunan ortak yapımı bir film şirketinin Türkiye temsilcisiymiş. Bu filmdeki baba rolünü oynaman için öneri getirmişti...

"Bu işleri bıraktım," demene aldırmadan;

"Önce senaryoyu okuyun lütfen," demesini geri çevirememiştin.

Bu adadan 1930'larda İstanbul'a göçen bir ailenin torunu olan Eleni, kısaca öyküyü özetlemiş, oyuncu kadrosundan da söz etmişti.

Tufan Ali, onların söze tutulduklarını görünce, içeri girmiş; bir süre sonra da elinde bir tepside iki kadeh kırmızı şarap, bir tabakta peynirle çıkagelmişti.

"Deliviran" adını taktığı günden beri seni hiç böyle neşeli, konuşkan görmemişti Tufan Ali...

Öyleydin de.

"Dükkânın kepenkleri açık olursa gelenin çok olur," demiş; ona derdini anlatmıştın aslında. Onca uzak tutmalarına, konuşmamana karşın; Tufan Ali'de seni çeken bir yan vardı.

Bazen popülist yanın tutar; "İşte Anadolu bu derdin," içinden. Onu Bayramiç'ten adaya iten öy-

küsünü dinleyince de; “Bu topraklar tragedyayı nasıl çıkarabilir ki başka!” demiştin...

O, bu kendince konuşmalara alışmış; bir gün:

“Cazim Bey, bir şey diyeceğim ama kızmak yok; bizim köydeki Deliviran gibisiniz. Rüzgârınızın nereden eseceği belli değil. Sizi ilk görüp Asmalı Kahve’de anlaştığımızda; ‘Aha, Deliviran’ın okumuşu,’ dediydim kendime... Azarlar gibi konuşmanız, kendi kendinize deyip durmanız onu hatırlatıverdi bana. Af buyurun, Deliviran boku cinli biriydi. Ona da hizmet ettiydim. Ölüp gittiğinde kalan mirasının haddi hesabı yoktu...”

Tufan Ali, söze başlayınca susturabilene aşk olsun.

“Hayat bir dengedir,” demiştin, “Tufan Ali de arayı kapıyor...” O, anlamaz gibi yapmıştı gene...

Sözünün sonunun nereye varacağına fırsat vermeden:

“Be Tufan Ali, hadi senin ikinci bir Deliviran’ın olsun. Deliliğimi bilemem, ama viran olduğum kesin,” demiş, kendine, onunla aranızda bir ad biçmiştin.

Bir zaman sonra, bağ evinin kapısına “Deliviran Bağları” yazısını yazdırıp tabela asmanızın öyküsünü kızın Yaren’e yazdığın mektupta anlatman, orada sözünü ettiğin “Deliviran Şarapları” esprisi, bir zaman sonra gerçeğe dönüşecekti. Ama bunda Eleni’nin payı büyüktü...

III.

O akşamüstü günbatımında şarap için söyleşmiş-tiniz.

“İlk bakışta gelendir aşk,” demiştin içinden.

Onu bağ evinin kapısında görünce, ıslıl ıslıl mavi gözleri, kızıla çalan dalgalı saçları, iri dudakları, uzun boyu, dolgun kalçalarıyla algına dönmüştün.

Tufan Ali’nin bu habersiz konuşuna ses etmemen de o ilk alevin etkisi vardı.

Otuzlu yaşlardaki bu diri, ata, konuşkan kadının inatçı, kararlı yanı seni kendine çekmişti. Yanındaki çantasından çıkardığı dosyanın ekinde kendi fotoğraflarını görünce şaşkınlığın daha da artmıştı... Oynadığı filmlerden, rol aldığı oyunlardan sahneleri içeren fotoğrafları; bu role nasıl, neden biçildiğini anlatıyordu...

Shakespeare oyunlarının (ülkede sahnelenen) en iyi karakter oyuncusu olarak göz doldurmuştu. Kendini alkole verince, uzun bir süre kıyıda kalmış, dublajlarla yetinmişti. Çünkü sesi aranan bir sestti.

Günbatımı, dolunay kendini bir tepsi gibi getirip adanın karşısına koyunca; onlar balık, ada salatası, şarapla geceye yolculuğa çıkmışlardı... Söz aralarında uzayıp gitmişti.

O akşamüstü kızılığında, senaryoyu okuma-

ya “evet” dediğin anda; Eleni telefonuna sarılmış, Rumca konuşmaya başlamıştı... Bitirince de, özür dileyerek sana çevirmişti anlattıklarını.

Prensip olarak ‘evet’ aldığını, koşulları sonra konuşacağınızı anlatmış prodüksiyon şirketine...

Onun iş bitiren hali hoşuna gitmiş, oyunculuğuna dair ettiği sözler içini okşamıştı...

Tufan Ali, sessiz bir gölge gibi her şeye yetişiyordu... Hiç sormadan şarap, peynir getirmiş, ızgarayı alevlemiş, buzluktan balıkları çıkarmış, salatayı hazırlayarak çardaktaki sofrayı donatmıştı...

Ada-ev arasında kullandıkları jeepe atlayıp çarşıya giden Tufan Ali’nin bu bir sürelik yokluğunun da farkında değildiniz.

Ada’nın günbatısını seyre alan, bağ evinin yamacındaki sırtta “seyir yeri” diyerek yaptırdığınız bir sediri andıran ahşap koltuklarda oturmuş, sizi yan yana getiren konudan uzaklaşarak adadan konuşmaya başlamıştınız. O konuşma seyrinde Eleni’nin dedelerinin buralı olduğunu öğrenmiştin... Filme alınacak öykü de, tanınmış bir yazarın romanından uyarlamamış.

Zamanı çeke çeke uzatacağın bir yere gelmiş, yaklaşık bir yıldır da burada yaşamaya başlamışken; bir anda karşına çıkan genç bir kadınla yeni bir serüvene çıkmaya hazırlanıyordun...

Aynı anda birkaç zamanı yaşayıp, birkaç insanın hayatına girmesine kapı aralayacaktın.

Eleni, o gece sen de, bağ evinin konuk odasında kalmıştı. Yaren'in odasını göstermiş, ondan söz etmiştin. Aralarında yalnızca beş yaş vardı. Seninle de tamı tamına otuz.

Gece gözüne uyku girmemişti.

Günde bir kadeh kırmızı şarap hariç içkiden, sigaradan uzak tutuyordun kendini.

“Kadınlardan da uzağım; iyi ki, başım dingin, içim serin,” dediğin bir anda; Eleni, bir aşk alevi esintisiyle gelip, farkında olmadığın boşluğu doldurmak için kapını çalmıştı.

Gönül adamı olduğun kesindi.

Çapkın değildin. Sesindeki büyü kadınların albenisiydi... Bazı roller dışında, hiç kesmediğin sakalın, saçlarının dalgalı duruşu, bakışlarının keskinliği; “o zaten yaşamda da oynuyor,” diyen yorumlara aldırmazlığın, kırıp geçme hallerin çoğu kişinin dilindeydi.

Kendini bunlarla örterek yaşadığının kimse farkında değildi.

O örtüyü kaldırmaya yeltenen kadınlarla beraber olmuş ama sonunu getirememiştin.

Eleni, başka bir yanına yaklaşmış, hatta seni orada, yoklamıştı. Göstermediğin yaşın, çağdaş İngi-

liz tiyatrosu üzerine bilgin, Shakespeare yorumun, onun aralayıp girdiği kapılar olmuştun.

Günbatımı seyrinden kalkıp çardağa inerken, elinden tutmuş, makilerin arasından geçerken çıplak ayaklarının çizilmemesi için sekerek gitmesine yardımcı olmuştun. Çardağa varıp oturduğunuzda, aynı anda ikinizin dudaklarından:

“Elleriniz...” sözü çıkmıştı ki; o, baskın gelerek: “Ne güzel,” demişti...

“Ben de sizin için öyle düşünüyorum,” demiştin.

Bir kadını sevmenin önce ellerden başladığını bilirdin. Bakışlar yan yana getirse de; dokunulan el, aradaki titreşimi anlatırdı. Duyguların açıklığı, kapalılığına giden yol senin için oradan geçerci.

Bütün gece boyunca, onu düşünerek uyuyakalmıştın.

IV.

Sabah, onun duştaki sesiyle uyanmıştın. Tatlı bir ezgiydi kulağına gelen. Eski bir İstanbul türküsüydü:

“Bala kekliğinem avla beni

Bala sahralara salma beni

Bala geceleri al koynuna

Bala gündüzleri bukağla beni

Ah yar, kölen olam...”

İnce, buğulu bir ses...

Hiç ses etmeden dinlemiş, sonunu beklemiştin...

Odadaki duşa girip kendine çekidüzen vererek verandaya çıktığında, Eleni'yi kahvaltı sofrasını donatırken bulmuştun.

Tufan Ali, bahçeden topladığı biberleri, domates ve salatalıkları yıkamakla meşguldü...

“Günaydın, ada güzeli...”

Bu sözler öyle bir ağzından çıkmıştı ki veranda inlemişti sanki!

“Ah! Bu ses... Bu tını... Tanrı vergisi bir şey bu... Sizi siz yapan, o sesin yakınındayım... Bir rüya bu benim için...”

Onun sana dönerek, biraz mahcup, gülen haliyle bunları söylemesini fırsat bilerek:

“O sesin sizi sarıp sarmalamasını bırakın Eleni, gönül sesinizden söz edin. O biraz önceki türküdeki eda neydi öyle?”

Hem soru, hem merak, hem de bir dilek içeren sözlerini gülerek karşılayan Eleni:

“Gönül, uçarı bir şey; nereye konacağı belli mi olur?”

Onun hazırcevaplığı seni kilitliyordu. İlk kez bir kadının karşısında nutkun tutuluyordu. Bunu hayra da yormuyordun.

İçinden, “Sınırdan durmak gerek; başıma ne gel-

diyse hep öteye geçmekle oldu,” demiştin.

Kumrular gibi cıvıldaşma mevsiminin çok uzağında olduğunu bilmene karşın; ona doğru dolu-dizgin gittiğinin, hatta aktığının farkındaydın...

Ama bu, daha ilk günde sezinlediğin bu durum seni tedirgin etmeye başlamış; bir an, film teklifine hayır demeyi bile düşündürmüştü...

Tufan Ali’yi gördükçe anımsadığın “viran”lık halinden kurtulmak için böylesi bir çıkışın yararlı olabileceğini de düşünedurmuştun.

Doktor Cem’le konuşmuştun bunu...

“Aman abi, hemen... Çok iyi gelir, kendini yenilersin. Yalnız kalbi fazla yorma, setteki ışıklardan koru kendini...”

Onun bu ilk sözlerinin yüreklendiriciliğine tutunmuş; o günün akşamı, Eleni dönme hazırlıklarındayken:

“Senaryoyu, bana biçilen rolü beğendim... Sözleşmeyi gönderin, imzalayayım,” demiş, önüne bir çalışma takvimi çıkarmalarını da istemiştin.

V.

Aradan geçen bir hafta sonra Eleni aramış, İstanbul’a davet etmişti. Çekimlere eylülde başlanacağını, adada kısa planların çekileceğini, sonra Atina,

Avustralya, İstanbul, baharda da adada uzun çekimler olacağını söylemişti.

Projeden, Atina televizyonu için dört bölümlük bir dizi de çıkarılacaktı.

Onun çınıltılı sesi iyi gelmişti sana.

O gün adaya inmiştin. Bağbozumu başlayacaktı. Berber Salih'te kendine çekidüzen verdirmiştin...

Ertesi gün sabah on vapuruyla adadan ayrılmış, İstanbul'un yolunu tutmuşsun.

Yaren de Londra'daki stüdyo çalışmalarını tamamlayıp bir aylığına İstanbul'a gelecekti. Adada, senin yanında geçireceği günleri iple çektiğini söylemişti telefonda...

İstanbul'a akşamüstü varmıştın. Film şirketiyle görüşmen ertesi gün sabah on birdeydi. Yaren'e bundan söz etmemiş, sözleşmenin imzasını beklemiştin.

Kentte barınağın, bildiğin Elmadağ'daki mutat oteldi; kamp kurmuşsun adeta... Ama birkaç gün kalıp ayrılmaya kararlıydın.

Geldiğini haber alan Eleni, o akşam gelip otelde seni bulmuştu... Ortalarda görünmek istememiştin. Onun ısrarı;

“O zaman bana gideriz, daha rahat konuşuruz. Hem sizi akşam yemeğinde ağırlarım,” sözleri karşısında eriyip gitmiştin...

Onun yanında babacan edan gidiyor, genç bir âşık kesiliyordun... Bu halini anlamazlığa vererek, film-den, adadan, diğer oyuncuların söz edip duruyordu.

Eleni'yle, içindeki oyunculuk ateşi de alevlen-mişti... Senaryoyu yanına aldığın gibi, Shakespeare üzerine notlarına da çantanda yer açmıştın... Bir yayıncıyla konuşma umudun da belirmişti içinde.

Bir yıl sonra, bir daha hiç mi hiç adım atmayı düşünmediğin İstanbul sana iyi gelmişti.

Eleni'nin evindeki akşam yemeği derin bir iz bı-rakmıştı sende. Atak, sevecen halin ilk kez tutkuy-la baktığın bir kadın karşısında sınırda durmuştu. Bunda Eleni'nin payı da yok değildi...

Cıvı cıvıldı, konuşurken şakıyordu adeta. Sana yaşıtı gibi bakıp davranması; kısa sürede “siz”den “sen”e geçmesi; arada bir ellerinden tutması, om-zuna dokunması adım attırmamıştı sana...

Kendine de şaşmıştın. Bu başka bir “ben” olup çıkmana da anlam verememiştin...

Ona öylesine yakın hissetmeye başlamıştın ki duygularını; çok az konuşan, yalnızca dinleyen, onun sorularını yanıtlayan halin sana da iyi gelmiş-ti. Duygularını dindiriyordun böylece.

“Eleni, her şeye teşekkür ediyorum. Hadi, sen şuradan bir taksi çağır, beni otele bıraksın...” sözü-ne itiraz etmesi;

“Hayır! Ben nereden aldıysam seni oraya götüreceğim. Bu güzel aktörümüzü başka ellere emanet edemem,” sözlerinin muzipçe ağzından çıkması gene içini okşamıştı.

Bir an, adım atmak; “Eleni, yavrum, bu kocamış adam sana âşık. Seni sevmenin yolunu sen açtın, şimdi buna bir çare...” demek gelmişti içinden... Duralamıştın.

“Bu ne sabır,” demiştin kendine.

Birlikte çıkmış, yol boyunca çekim yerlerinden, zamandan, yarınki sözleşme sonrası tüm başrol oyuncularıyla basının karşısına çıkacakları toplantı gününden, ayrıca oyunculuga yeniden dönüşünün haber konusu yapılacağından söz edip durmuştu.

Onu itirazsız dinliyordun. Dayanamamış:

“Eleni, biliyor musun, bütün bunlarda sen olduğun için evet dediğimi bilmeni istiyorum...” demiştin.

O da:

“Size aykırı gelecek hiçbir şey olmayacak bu projede, inanın...” derken, direksiyondaki sağ elini uzatıp iki elinin arasına yerleştirmişti...

Bunu beklercesine bir halin vardı. Bir tutamaç yapıp elini dudaklarına götürüp öpmüştün... O, aracını Boğaz’da yolun sağına çekip duralamıştı. İstifini bozmamış, sola, yüzünü yüzüne yakınlaştırtarak:

“Biliyor musun, güzel kız, hayatımın bu dönemecinde bir uğurböceği gibi çıktın karşıma. Bu hayata ve her şeye yeniden dönüştür benim için. Tut elimden, bırakma beni. Ama hazır ol, aşkların en güzelini yaşamak için bir gün sevebilir, hatta delice sevdiğimi söyleyebilirim sana...”

O, diğer elinin üzerine koyarak;

“Nasıl inanacağım buna... Shakespeare’den bir tirat olmasın yoksa!”

“Ah! Deli kız, bu yüreğin eskimediğini göstereceğim sana... Söz veriyorum sana, tüm çekimler bitince, kendi tiradımı yazıp bu aşkı anlatacağım sana...”

Karşılıklı sözlerinizin tanığı geceydi.

Seni otelde bırakıp döndüğünde, aramıştı:

“Şu an alabora oldum... Buna hem inanmak, hem de inanmamak istiyorum...” diyerek, sabah uğrayıp seni alacağını söylemişti.

O günden sonra, Eleni’yle yol almıştınız. Film çekimleri süresince hep yanında olmuştu...

Atina’daki akrabalarıyla tanıştırmıştı...

Gözü pekti, sevgilim demekten çekinmiyordu.

Yeniden adaya dönmek, orada yaşamak fikrine karşıydı. Seni çekip çevirmiş, doğduğu kente döndürmüştü...

Hayatının onunla olan dönemecinde, yeniden doğuşun ne anlama gelebileceğini tatmıştın... İki

yıl sonra doğan kızınızın adını Defne koymanız, önünüzde yeni bir yol açmıştı.

Nice gidip gelmelerden sonra adaya üç kişi dön- düğünüzde; Tufan Ali:

“Artık şaraplarımızın adını DEFNE koyaca- ğız. Yaren Hanım gönöl indirecek ama; buraya bu güzel kızın adı yakışır,” demiş; hemen ertesi gün, “Deliviran Bağları”nın adını da değiştirip, yerine “Defne Bağları” yazılı tabelayı asmıştı...

Hayatın dönemeçlerinden geçmenin öyküsünü anlatacağın anı kitabını sonunda yazmaya karar vermiştin. Shakespeare notların ise, şimdi Yaren’in tez çalışmasının birikimi olarak önünde duruyor.

*“Senin bir parçan değilim ne yazık ki,
Yakınmaktır şimdi tek yapabildiğimiz.”*

Ingeborg Bachmann

Kar yağsaydı eğer, dönüp bakacaktım sana. Oysa
şimdi unuttum yüzünü.

Kapandığın yer bir oyun bahçesi sana.

Bense, ömür uzatma durağında bekliyorum sensizliği.

Hadi, bakışlarını kavuşturduğunu sevindir şimdi. Ben unuttum Freud’un anlattıklarını.

Şimdi yokum, dokunmayan gözüm. Bakmayan al.

Gidilmeyen ülke gibiyim sana. Yüzümde özlem çizgileri.

Aysız bir gecenin diliyim şimdi.

Kapanmış bir kuyudur bakışlarım. Tarif edilse de bulunmayan sokağım...

Körüm şimdi... Baktıkça sana, ellerimin yeşerdiğini hissediyorum.

KATIŞIKSIZ

“...halüsinasyonlar hiç yoktan belirirler.”

Oliver Sacks

O başkalaşım halinin yaşandığı günü anımsıyorsunuz.

Büyük Postane’nin yakınında bir kafede oturmuş, dahası soluklanmıştınız. Yapının mimarından (Mimar Kemaleddin) konuşuyordunuz. Gelip yan masaya oturan genç kadınla adam onun ilgisini çekmişti. Bir süre sonra, arkadaşı olan adamın onu tanımazlıktan geldiğini, yanındakinin de sevgilisi olduğunu ima etmişti. Adamın eşini de tanıdığını, hatta epeyce de yakın olduklarını söylemişti.

Evlilik dışı bir ilişki... konuştuğunuzdu.

Kendi durumu da öyleydi seninle yaşadığı...

Köprüye doğru yürürken, yolda ona elindeki kâğıttan aldığı notları okuyordu. Bir an irkilmişçesine:

“Benim psikoloğum mu oldunuz şimdi de,” deyip tepki göstermiş; “Yazdıklarınızı kendinize saklayın,” demişti.

İlk hezeyanlı tepkisiydi bu sana.

Onun yanlış algılama halini ilkin orada görmüş-tün. Bu durum onu kuşkulu, kaygılı, hatta korkulu kılmıştı karşında.

Bakışı, gözü, hatta eli her bir şeye uzanıyordu artık.

“Gözüm üzerinde,” dercesine bir durum.

Yer yer de ortaya çıkıyordu bunlar.

İşte çizgiyi aşmak dediğimiz de buydu.

Onun beynini tetikleyen birtakım kavramlarla birlikte, bazı görüntüler de vardır sanki!

Belki de “epilepsi” olma hali!

Beyin sürekli belli şeyler ekseninde dönenip duruyor. Fasit daire gibi... Kendini örseliyor, sonra da karşısındakini... Bir zaman sonra da hiçbir şey yokmuş gibi davranabiliyor.

Dönüp Oliver Sacks’ı okuyorsun.

Bir yerde şunu diyordu:

“Edindiğimiz yeni bilgiler, özellikle artık beyni daha kolay görüntüleyebiliyor ve kişi halüsinasyon görürken beyindeki elektriksel ve metabolik aktivi-

teyi takip edebiliyor olmamızdan kaynaklanıyor. İlaça dirençli epilepsi olup ameliyat edilmesi gereken hastalara implante edilmiş elektrotlarla sürdürülen çalışmalarla birlikte bu ve benzeri teknikler, beynin hangi bölümlerinin farklı türden halüsinasyonlardan sorumlu olduğunu tanımlamamıza izin verdi. Örneğin, sağ inferotemporal korteksteki bir alan, normalde yüzlerin algılanmasını sağlarken, anormal bir biçimde aktive edildiğinde kişinin yüz halüsinasyonları görmesine neden olabilir. Beynin öteki tarafında bu alana karşılık gelen ve normalde okuma işini gören bir alan vardır; fusiform girusta bulunan bu görsel kelime şekillenme alanı, normalin dışında uyarıldığı takdirde harflerden ve uydurma kelimelerden oluşan halüsinasyonların ortaya çıkmasına neden olabilir.”¹

Hasar ve kayıp anlarının bunu tetiklediği gerçek...

Ve bundan asla kurtulamama hali...

Geçmişinden gelen bir “durum”u sürekli taşıyarak, bunu da bir tür “hezeyan”a dönüştürme...

Ağır bir durum. Zaman zaman da baş edilemez, önü alınamaz savrulma halleri...

İblisler...

Cinler...

1 Halüsinasyonlar, Oliver Sacks; Çev.: Deniz Koç, 2015, YKY., 271 s.

Periler...

Ve zihinde beliren o “leke”lerin taşıdığı anlam ise kâbusları, kötücül halleri var ediyor. Bir tür zihni ele geçirme... İnsandaki yıkıcılık dediğimiz şeyin kökenini sanki buralarda aramak gerek.

Sürekli, olmayan bir şeyi zihinde oldurma ya da olmuş gibi görme duyuncu...

Sacks, yine şunu söylüyordu:

“Beden dışı deneyimler kişiye, ruhunun bedeninden ayrılabilceği hissini verebilir mi?”

Zaman zaman bunu “bölünmüş benlik” olarak da nitelendiriyordun ona bakarak. Öne sürdüğlerinde elle tutulur hiçbir şey yok.

Kendince yarattıklarına “kolayca” inanıp, duyularını tetikliyor.

Yine, Sacks’ın tanımıyla:

“Nörolojik bir tuhaflık!”

Üstüne üstlük, seni kötülüğün ve sevginin içindeki “şiddet”in ne olduğunu da anlamaya yöneltiyordu.

Bu konuda döne döne okuduğun Erich Fromm, birçok yerde seni durduruyor, sorgularını çoğaltıyordu.

...

Evet, ondaki “katışıksız” görüneni bir tür “nöbet hali” olarak da değerlendirmek gerekiyor. Bazen

sık sık, bazen de aralıklarla onu tetikleyenlerin yakınında olman; seni çaresiz, umarsız, hatta “suçlu” hissettiriyordu.

Olmadığını bildiğin şeyleri onun “oldu” gibi görmesi, göstermesi, kendini ve çevresindekileri buna inandırması; bunu da adeta didikleyerek, kendini paralayarak yapması...

Yaratıcı bir algı mı demeliydi buna, bilemiyordun sen de! Ama bu, zihin tutulması, bilinçte yaşanan (hatta şizofreniye varan) bir sayrılık hali.

Sen bunu, daha çok “deliryum hali” olarak değerlendiriyorsun.

Gene Sacks’ın “geçici psikoz” dediği de bu olsa gerekir!

Kaçış, gidiş, hatta inziva hali de bunun doğurduğu sonucun göstergeleridir aslında.

Doğrusu, “yaftalanacak” bir “durum” olmasa da bu görünüm seni ürkütüyor.

Hep aynı “yer”e dönüş...

Aynı cümleler... Refleksler, yinelemeler...

Evet, “akıl kaçırma” hali... Hatta, belki de “cina-yet”ler böyle ortaya çıkıyor!

İşte bu noktada, böylesi bir “katışksız” durumu yaşayanın/yaşayanların hikâyesini anlatmak gerektiğine inanıyorsun.

Deneyim...

Tanıklık...

Yansıyan etkiler...

Bir tür “ilk elden anlatım...”

İlk söz galiba şunlara verilecek:

- Körlük,
- Duyusal yoksunluk,
- Sevilmemiş olma hali
(baba, anne tarafından),
- Narsistik mağduriyet
(anne/baba/eski eş/sevgili),
- “Gaip” olan/oldurulan,
- Alzheimer belirtileri,
- Korkuların dip suları,
- Tekinsiz davranışlar,
- Zihin bulanıklığı,
- Hezeyan,
- Tetikleyen durumlar/olaylar...

Mayıs 1998